چونغر

Ketabton.com

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغر

سلیمان لایق

د افغانستان د علومو اکاډیمي

د ژبو او ادبیاتو علمي او تحقیقي مرکز

پښتو ټولنه

دوهم چاپ

۱۳٦۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناپایه چونغر

انسان دخه لپاره د طبیعت په پېچلې هستي کې دا ستوما نوونکي مزلونه لنډوي. دځه شي په لټه کې دی او ولې له پر له پسې منډو او هلو ځلو څخه لاس نه اخلي ؟

ژوند او په سړي کې د دوام یوه ناپایه تنده ، د هستېدو یوه مقدسه لمبه ، په نړۍ کې د ټولو رنګونو او آوازونو دهستېدو لپاره کار کوي،تر څو زموږ په کوچنۍ سیاره کې د پیروونو دسترې هستي او تر هغو د راچاپېر شوي ماحول غوښتنې او د نظم او توازن سنفوني پر مخ بوزي او هغه څه ته چې موږ لاسم نه پې پوهېږو کمال او جمال ورکړي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کوچني انسان منډې او هلې ځلې د ستړې هستۍ د رشد او تکامل د رضابخشونکې جبر د ژوند ناموس دی. سړی نشي درېدلای او طبیعت نشي درېدلای.

د انسان تکل او تفکر، دهغه منډه او چیغه دستر او نا پایه طبیعت د دوام د ضرورت یوه برخه ده. دی ځان دهستوونکې په مقام کې ویني، نګېري په ځان کې نه ځاییږي او لکه طبیعت نا پایه دی، رنګونه او عطرونه، آوازونه او پروازونه او هره هغه ښکلې جلوه چې د طبیعت په اجزاوو کې ځپې وهي، له ده څخه رازېږي او په ده کې ختمېږي، خو واقعیت داسي نه دی کومه منډه چې پیل شوې ده پای نلري. هیڅ برېښنا، هیڅ تالنده او هیڅ حرکت نه ختمېږي، یوازې خپله بڼه اړوي او په نوې بڼه او لا نوې بڼه کې ابدي جریان مومي.

د یوه کوچني اور اورکي چونجي دوزرونو رڼا او د ګل پر پاڼه دیوې پرخې د څاڅکې ځلا پای او انجام نلري. بلکې د هستۍ په لویه غېږه کې له یوې جلوې څخه بلې ته او له بلې نه بلې ته ځای بدلوي او د ترکیب او تجزیې په ضروري خلود کې د ابدیت پر ناپایه واټ باندې لار وهي او د بې انجامه مقصد خواته ور ځغلي.

هغه تاو او تودوخه چې په ماکې دچونغر کوډ ګرو جلوورا پیدا کړې ده، د همدې ابدي جبري تکل او ددې نه تما مېدونکي ترکیب او تجزیې د بهیر دپر له پسې څپو د لایتناهي څاڅکو یو واحد فرد دی. داسي فرد چې کله لکه او ښکه د غمونو او دردونو راز سپړي او کله لکه شبنم د ګلپاڼو په رنګینه غېږ کې رغړي.

چونغر څاڅکی دی خو لکه زه، لکه انسان نا پایه دی. هغه به تر کلونو کلونو زموږ دشپې رنګونه او عطرونه د مستقبلونو له را غوړېدونکو رنګونو او عطرونو سره ترکیبوي او نن ته به په سبا کې دوام ورکوي.

سلیمان لایق

۱۳۶۱ر۵ر۲۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړه آواز

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما وطنه

اې زمـــــا ښـــکلي وطنه زمـــــا تنه
زما کوره ، زما گوره ، زما عـــــدنه
چې نارام شم ته مې وياړې ، ته مې نازې
ستا زانـــــگو د باباغېږ د مـــور لمنه
زما په ډډو دگلانــــــو پا لنګ لگي
که هر څومــــره د ستا خاوره شي اغزنه
په درو کې ، په سيندو کې ، په رغو کې
په هر گام کې دې د ژوند سندره پلنه
هره تيره دې له شور او زوره ډکه
د فـــــرنګ د يرغــــلو دندان شکنه
ستـا په ښنو کې سپېلنی شم ويا ړنی شم
اې زمـــــا ښـــکلی وطنه ، زما تنه !!!

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پښتو کوره

اې د اشیا تاجه د لرغونو عظمتو کوره
گران افغانستانه، د زړه سره، د پښتو کـوره
مينه دې خوځېږي زما په شعر کې څپې څپې
اې د لوړو غرونو او سیندونو او درو کـوره
ستا په طبیعت کې ، طبیعت هم رزمي شوی دی
اې د سېلاوونو او واورینو توفـانو کـوره
هره لوښته خاورې دې کتاب کتاب خبرې دي
اې د روایـــاتو، مذهبو او ترانــــو کوره
ښــاد دې يې، آزاد دې يې، ودان دې يې!
کور دامنیت دې يې ، کعبه دهر افغـــان دې يې !

(c) ketabton.com: The Digital Library

زلمي ته

راوزه، له دردو او ارمــــــانو سره راوزه
له عـــلم او له کتاب او له فکرو سره راوزه

له ګوټ دانزوا نه چې کلونه پکې ناست وې
د ژونـــــد د حقیقت له فلسفو سره راوزه

فرصت د ځغلېـــدو بیا زمـا نې درته درکړی
میـــدان د امتحان ته له جلـــوو سره راوزه

غـــــوړونه له زړو زړو خبـرو ستړي شوي
له نویو مضمـــــونو او ترانـــــو سره راوزه

ددې ښـــــکلي وطن دنیمــــګړتیاوو تلافي ته
له عشق او له وفـــــا او نهضتــو سره راوزه

اې ځـــــوانه اې افغــانه اې دعصر رازداره
له ښڅېړ حـــــرارت او له لمبـــــو سره راوزه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملګرو کاروان

په په مشرق کې بيا روان دی توفان ورو ورو
ځکه خوځي مې په زړه کې ارمان ورو ورو
د افغـــان دوحدت سېـــــل راروان شوی
پرې ډوبېــــږي وطني پرنـــګيان ورو ورو
د ژونــــــد باد له ابا سينه راخو ځېــــږي
خوځوي د بـــاغ د حورو زلفان ورو رورو
بيـــا په زړه د هنــــدو کش کې اور بلېږي
ترې تاوېـــږي دوطن پتنـــګان ورو ورو
نه پوهېـــــږم زمانه په څه تدبيـــــــر ده
چې را باسي له رمې نه لېــــوان ورو ورو
له نـــاوې د آبا سيـــن تر آمــــو سينه
راغوړېـــږي زما د هيلو ګــلان ورو ورو
دا ويــــران ويجـــاړ وطن به ګلستان شي
چې پې اوري زما داوښــکو باران ورو ورو
زړه مې ځـــکه دوصـــال له ميو مست دی
چې ځوځېږي د ملــګرو کارول ن ورو ورو
د «لايق» د سينې تـــاو به بهـــــر نشي
څو پاخه شي دغه نوي ځـــوانان ورو ورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خولو باران

ژړوي مې تېر یادونه د شباب
زه که څه یمه د غرونو ځېر. افغان
یو ځل دومره مهلت را کړه چې اوبه کړم
ستا د شونډو په شربت تږی ارمان
پرېږده پرېږده چې راوسپړي گلونه
دا تېره تېره اغزي د بیابان
که لا سونه د باغوان وای خو ځېدلي
لا په خوابه دابېدیا وه گلستان
هره لوېشته یې د میني منزلگاه وه
داوطن چې اوس لوخ شوی په دا شان
هره تیږه د وطن بچو ته ژاړي
خو افسوس چې څوک یې نه اوري فغان
دلړمو او مارانو په ځای پرېږده
پرې خواره شي سندر غاړې بلبلان
هره څنډه به یې رشک د فردوس شي
که پې سم شي د خولو گرم باران

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پسرلي دېوې

دا اورونه په بېــــــدیاوو کې بلیــږي
که د سرو گلو غوټۍ دي چې غوړېږي؟
د خــــــاټولو قافـــــلې دي راروانې
که د سرو میــــــو پیالې وېشلې کېږي؟
نوي نوي قـــــــوتونه، آرزوگـــانې
په رگـــو د بزگـــــرانو کې نخیږي
ځوانه گوره چې فرصت درنه لاړ نشي
زمــــــــانه انتظار نه باسي تېرېږي
د وطن فضـــــا هوا او د ښتې غرونه
د زلمـــــــــوله ارمانو سـره سمېږي
زمـــــانه به پرده پورته کړي له کاره
د زاهـد زړگی که چوي که ویلیږي
چې په سر کې یې هوس د مستۍ نه وي
هغه کـــام نه پورته کېږي ، نه رغېږي
پسرلی به نــوي زېري راوړي
چې د فکـــــــر مسیحا پکې خوځېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دپنجشېرباز

څـــــومره زړوردی دا دغـــرونو د پنجشېرباز
زړه له زمـــري باسي په منــگولو دا سرتېرباز
ما دخنــــج[1] د پا سه په ډبــروکې ليد لی دی
يوه رپ کې د ستـــرگو، له نطره شي بيا تېرباز
زور يې دسېلاب ، منډه بريښنا ، حمله يې تندر ده
ستر مظهـــر دخلکـــو دقدرت دی دغه هېر باز
ژرنده دآسمان يې که د سر په کـــاسه وگرزي
ټيټ به نشي چـــاته دا مغـــرور دغه دلېر باز

١ ــ په پنجشېر کې يوه دره ده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکباب بوی

زړه مې په دردو کې بنـــــا کړی پیــــچ و تاب
نه پوهېـــږم اور دی ، که جنـــون ، که انقــلاب
اوري له قلــــمه مې دردونه په خبـــــــرو کې
ووایه ناصحه څنـــــګه بندکـــړم دا حساب
ورانه میخـــانه کـړې نه پوهېږم څه پې شوي دي
ولي پـــــکې نشته نه ســـــاقي او نه خـــراب
نه دلته په جوش او په مستۍ کې څوک نڅاکوي
نه پکې مطــــرب شته نه مـــــلګري نه رباب
نه هغه صـــــوفي شته چې صفا د بایزیـــــد لري
نه هغه شیطـــــان شته چې آدم یې که خـــراب
لارې د مسجـــــد او میخــــانې دواړه ترلې دي
نشته دی توفیـــــق نه دثـــواب نه دعـــذاب
نه په دې چمن کې یو شین ډکـــــی د ګیـــا وینم
نه په دې بستان کې یو بلبـــــــل او یا ګـــلاب
زړونه یا سینې دي د حرمــــان په لمبو سوې دي
بوی که چېرې جګ شي د وریت شوي یا کباب

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتون زلمی ته

گرزه مــــــلا تړلی له وســــلو سره
جـــــار دي شم زلمیه له پښتـــو سره
زړه د دښمنــــــانو دي لـــړزانده وي
ستـــــا د شجاعت له زلـــزلو سره
خـــــاوره د وطن بې میـــو مسته ده
ستـــــا داحساساتو له ځپـــو سره
زما قـــــلم او ژبه د تر خـــاورو شي
سم که نشي ستـــــاله قد مـــو سره
پل کېږده چې ستـــر گې درته کېږدمه
زړه ســـره، له سر او له لېمـــو سره
فخر کوه خـــانده چې در جار شمه
داوطن د تــــادی لوړو غــــرو سره
گرمه کړه گـــــرمي دخپلوا کۍ پسې
اې د اور بخــــــر کې له لمبـــو سره
باز که ستـــا په کور بې ځایه والوزي
وبه سوځي ځـــــاله له بچـــو سره
جاردې شمه، جاردې شمه، جا ر دې شم
جـــــار دي شم زلمیه ، له پښتـــو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړورزړه

که لايق د خپل هيواد وفادار نه واى
هسي رنگه به هېر شوى او خوار نه واى

که مې زړه د زړورو په لار نه تلاى
هر طرف به پې د تورو گوزار نه واى

که مې غبږ د خلکو نه واى اوچت کړى
د تورونو په چپا و به آزار نه واى

شاعرئ ته به مې لاس نه و ور وړى
که مې قام سره د زړه اختيار نه واى

زمانې که زما درد واى ازمويلى
هسې رنگه به ساکت او کرار نه واى

ما به څله زړه نيوو د اور لمبو ته
که له ژوند سره مې خيال د قمار نه واى

(c) ketabton.com: The Digital Library

قافله

بې مطلبه بې مطــــــلوبه هره خوا وهي گـــــــامونه
نه پوهېږم کـــــــوم پلو ځي دا زمـــوږه کاروانونه

په دې گډې قافــــــلې کې نه مجنون شته نه ليلا شته
چاته يوسو ارمـــــــانونه ، چاته وژاړو غمـــــــونه

په دردو يـــــــو اخته شوي ، نه طبيب شته نه دوا شته
څه بې ځــا يه کټېـــــد لي دا زمـــــوږ زاړه دردونه

کاشکې نه واى يو ځاى شوى له دې ورانې قافلې زه
يا بدله واى دا ځمـــــکه او يا نور واى دا کـــــلونه

ويښ به نشي دغه قــــــوم که نغمه شم سر تر پـــايه
که رباب غونـــــدې گويا شي د لايق د زړه تـــارونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خلکو بیرغ

د فکر په تالـــــونو کې زنګیـــــږمه زنګیږم
د غم په دریابـــــونو کې غرقیـــږمه غرقیږم
چې وینــــــو د بې دردو کې ونشوم لمبېدلی
په اوښــکو کې مې پرپړدي چې لمبیږمه لمبیږم
ناصحه زما لمبو ته غرض مه کړه غرض مه کړه
ما پرېږده پخپل اور کې چې سوځیږمه سوځیږم
آدم یم د درخو په لـــور بې واکه بې اختیاره
روان یم په دې هیـــله چې رسیـــږمه رسیږم
د قوم په دماغ کې چې کـــوم نوی توفان راشي
د شعر په جــــامه کې زه نځیـــــږمه نځیږم
د خـــلکو د قدرت په لاس لوېدلی یو بیرغ یم
د دوی په احساساتـــــو کې رپیـــــږمه رپیږم
زه څه یم دا اولس دی چې هر لوري ته مې بیایي
د دوی تر ارادې لانــــدې خوځیږمه خوځیږم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دعصرساز

بیا ساقي راغلی ترخـــو میو ته بلل کوي
اوريې په پیـــالو کې اچولی ازمویل کوي

ساز نن بل آواز، بله نغمه، بله مـــزه لري
عصر زېږولی د ذوقـــونو سمـــول کوي

فصل د گلونو د اشیا په لـــوړو غرونو کې
غلی خو ځېدلی د کامـــونو خوځول کوي

خوند د زاهـــدانو له تقوا څخه وتلی دی
زهـــد ریایي شو د زهـــادو شرمول کوي

دا بـــلاا نسان بیا په رگـــو د کائناتو کې
ورو ورو لگیا شوی د اسرارو لټول کوي

هیلې د وطن د ولسونو زمـــا په شعر کې
نو یو ارمانو ته د فــــکرونو اړول کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګيله منه مينه

په بهانو مې له خپـــــل ځانه شړې
چا ته ګيــــــله چـــاته ژړا وکړم

پخپــــــله سهو نه پو هېــــږمه زه
د کــــــومې عفو ې تمنـــــا وکړم

نه مې مني او نه مې زړه را کــوي
چـــــا ته شــکوه ددې بــــلا وکړم

لېــونی زړه مې نه صبر پرېږي وروڼو
چـــــا سره کېنمه ســـــــلا وکړم

رقيب زمــــــا د عمر غم خــوړلی
ژړا د نن که د ســبـــــا وکــــــړم

اشنـــــا بېلېـــــږي ، زړه اشنا لټوي
عذر د زړه که دا شنـــــــا وکړم

په دې بې درده دنيـــــا ګی کې ربه
له چـــــا نه هيله د وفـــــا وکړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساقي ته

ساقي لاس وړه پيمـــانې ته چې ځنډ پړي
د زمـــــان قـــــافله درومي نه دريږي
څو چې ستـــــر ګې وازوو بهار به نه وي
ځواني خوږ شاني يو خوب دی او تېرېږي
نه په عمـــــــر څه بـــاور شته نه په حسن
څوک خبر دی چې سبا لمر به پې خېژي
خـــــام حريف د خم مدار ته منتظر دی
بدمستي د تاک په پـــــانو کې نخېږي
خوبان خوشي خپـــل جمال ته غره شوي
د ګـــــل پاڼه په يوه سېـــــلۍ رژېږي
هغه لوښی چې کـــلال د زمان جوړ کړي
خامخــــــا به د هغه په لاس متېــــږي
ساقي راکـــــړه پيمانه پروايې مه کړه
ښه پوهېـــږې چې څه کېږي هغه کېږي
د زاهـــــد داکـــــردې او جفـــــا ګانې
تش په ميـــــو عـــــلا جېږي او هېـــرېږي
ژر مې مست کړه چې فضول عقل مې وژني
دافضا مـــــــا لره تنګه کېــــــږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لنډ عمر

څوغوټۍ ورته خنــــــد لې بهار تېر شو
لا مســکا يې کړې نه وه چې وار تېر شو
د شپبو د تېــــرېدو په هنــــــګامه کې
ژوندون ستر ګې خلاصولې قطار تېر شو
ما پيـــاله پورته کوله چې ځان تود کم
زه لا نه و مه تود شوي انـــــګار تېر شو
رنځور زړه مې رغاوه د يار په ستـر ګو
د بريښنا په منــــډه يار او بيمار تېر شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

عاشقانه تپوس

ما ويل په پښو مې درست جهان در پسې وغوښت
دې ويل آگا يم په دې دربدرو زه
ما ويل زخمي زړه به مې څوک دارو درمل کړي
دې ويل په ښکلو او خوږو خبرو زه
ما ويل درست عمر مې په داد او فرياد تېر شو
دې ويل پو هېږم په دې بې اثرو زه
ما وې په سينه دې دوه کوترې دي رپېږي
پرې مې ږده چې لو بم پې دې دوو کوترو زه
ورانه له خندا شوه وې يې: نه نه نه نه نه
څوکې به در نکړم ددې دوو وزرو زه
ما ويل که مړ شوم کوم نظر به مې ژوندی کړي
دې ويل په دغو دواړو جادو گرو زه
ما وې رقيبانو را تريخ کړی زما کام دی
دې ويل چې خوږ بې کم په سرو شکرو زه
ما ويل زما په گرېوان نشته مرغلرې
دې ويل جړاو بې کم په مرغلرو زه
دې وې ملايان زموږ په مينه خبر شوي
ما ويل خبر يم په دې بې خبرو زه
دې ويل په ښار کې وفادار ملگری نشته
ما ويل چې خير دی د غرو کمرو زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

عشق دریاب دی

بيا ليــــــلا د چا پښو ته غـــــوړولې سلسلې دي
چې نسيم له غــــــرو را وړي دعنبرو قافــلې دي

زړه مې پرېښوده فرياد ته، بې فرياده زړه به څه کم؟
سرنوشت دعاشقـــــانو همدا سوې غلغلې دي

بېــــګا خوب کې بې سببه، له سپوږمۍ نه وېرېدمه
ګوندې بيا ديار په زړه کې پيدا شوې څه ګيلې دي

په مستۍ کې ســــاقي وويې: تشوئ يې تشوي يې
که څه شته دي په دنيــــا کې دا د ميو قلقلې دي

بلبل وينې غورځــــولې د ګـــــلانو پر اغزيو
پتنګ وويل په اور کې: دا اولې مرحـــــلې دي

اې زما لېونی عشقه ځـــلاند اوسه، ژوندی اوسه
هر مشـــکل دې لذتونه، هر آفت دې حوصلې دي

عشق درياب لايق حباب دی په هر موج هره څپه کې
ټکـــرونه، تندرونه، محشرونه، زلــــزلې دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پښتو اجاره دار ته

د پښتو اجـــــاره داره، بیــــا دې څه دام غوړولی
بیا دې کوم یو ایسار کړی، بیـــا دې کوم یو کړولی
بیـــا په زړه کې چا ته ګوا ښې، بیـا دننه چا ته ایښې
بیــــا دې څوک په ننبه کړی، بیا دې کوم یو نړولی
ته په خود یې که بې خود یې، دا په څه شي لوبې کاندې
دغـــــه ژبه د ملت ده ، نه د هـــــــــرې ننبې څلی
مه له ځانه څه ترې باسه ، مه له ګېـډې څه ور باسه
دا بنیـــــاد دپښتنو دی ، ډېر منـــــلی ډېر سپېڅلی
هر زلمي ته مه خرنډېږه، پخپــــــل فکر مه ټینګېږه
زمانه لـــکه سېلاب ده، وړي هر زوړ له کـاره تللی

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې هيلو!

لري شئ اې هيـــــلو له مـــالري شئ
وتښتئ، پردۍ شئ، مـــــروري شئ

مه ژاړئ زمـــــــا په دردو مه ژاړئ
اې زمـــا غريب سترګـــــو ډبرې شئ

اوښـــــکو زما له سترګو څخه والوزئ
غـــاړو کې دنورو مرغــــــــلرې شئ

اې زما دژونـــــــد ترخو ترخو غمـــو
وخوځئ شعرونه شئ، خبـــــرې شئ

اې دخــــــلکو هيـــلو زما په شعر کې
پورته شئ آسمـــــان ته لرو برې شئ

تندر شئ، برېښنا شئ، سېلاوونه شئ
تورې توری وربځې شئ، څپرې شئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوښتی بخت

زړه مې په غمـــــونو کې گـــډ ېږي بېتابي کوي
سېل مې له لېمو نه را روان دی خــــرا بي کوي

هيله لېـــونۍ شوه، ړنگه بنــــگه بې جلبه ځي
نه منې خبـــــرې مې پېښې د شـــــــرابي کوي

سامې ښکته پورته ځي، نغمې د سوزو سازوهي
ژونـــــد نارامه کړې ده پېښې دربـــابي کوي

وســـوله سينه مې د دردونوله گـــرمۍ څخه
لارترې ورکه شوې سوځـــــول د کبابي کوي

لارې د سارا او د ځنـــــــگل دواړه تړلې دي
عقل گمــــــرا شوی ادعــــــا د نوابي کوي

زه لايق د هسي بدبختـــۍ او جفـــــــا نه ومه
بخت په بله مخه اوښتـــــــلی خـــرا بي کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژوند فکر

د گـــل خنـــداماته ژړا را ولي
ستر گو ته شونـډې د ا شنا راولي

د پروانې تـــرا یرو و گــــــرزمه
چې بـــوی دمینې او وفـــا راولي

ســـاقي په مستو لبـــونیو کتو
مستان بې میـــو په نخـــا راولي

د میخـــا نې دانننـــــې دودونه
زلمـــــوته هیله د سبا راولي

نوي خیـــالونه هدیرې ته زموږ
دژوند لپـــــاره مسیحا راولي

دعا شقـــا نو ژیړ او مات رنگونه
فرعـــون دمینې ته موسا راولي

لا یق خپـل کام ته د ادب په ژبه
فـــکر دژوند او دبقـــا راولي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهد شکن ښا یست

ستا د حسن په سپیـــــدو کې خوځېـــدلې زلزلې دي
د آسمـــــــان له سخته زړه نه پورته شوې ترانې دي

نه پو هېږم څه محشر دی ستا د ستر ګو په ګردش کې
چې یــــا را ن يې نېشه کړي بې د میـــــو له پیالې دي

ستا د سرو سترګـــــو له تاوه کباب شوي لړمـونونه
دا لالونه که یاقوت دي، که سکـر وټې که لمبې دي

هر ښا یست چې تجلی کړي زما په شعر او اندېښنو کې
ستا د تیـــــو یا د سترګـــــو یا د زلفو کرشمې دي

ستا له هسي جلوې جار شم چې زا هد يې په ملامات که
کړنګـــولي يې جامونه ، ننګــــــولې میخـــا نې دي

څه به هڅه د طاعت کـړم، څه به هیله د جنت کړم
ښه پو هېږم ستا په عشق کې توري شویې خاتمې دي

لا یق دومــــــره ساده ندی چې دوصـــــل تمه دار شي
ستا دغېـــــږې په ارمان کې ډکې شوې هـد یرې دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وحشي طبعه

نه منت د خــــرابات وړي نه مننه د حــــــرم کړي
څه وحشي طبعه لرمه چې له ټــــولو څخه رم کړي

د ملـــــګرو خامي هيلې هغه چارې په ما کـــاندي
چې تبې يې په غنـــم کړي حرارت يې په شبنم کړي

زړه مې بس چې د يــــارانو ځان ځاني آزرده کړی
نه د چا په خندي خــاندي ، نه د چا په غمو غم کړي

د صحرا له سره شفق نه د جنــــون پيغـــام رارسي
په آدم چې مينې وکـــړې هغه چارې په ما هم کړي

پريشان توفـــان خوځېږي د درخــو د څنو موج کې
را ته ښکاري دا سېلاب به زما د زړه خونه برهم کړي

ګوشمالي د حــــوادثو هغه چارې په ما کـــاندي
لکه ګوتې د مطـــرب چې د رباب په زيروبم کړي

ساقي مــــړ کړم حسرتونو ، خاورې شويو ارمانونو
يوه ترخه پيمانه راکړه ګوندې وي چې څه مې تم کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دګلانو بستر

بيا مې ساقي وليد د خيالونو په خـــوبونو کې
بيا دجنت حورې راته نا څي په جــــامونو کې

زه د ســــــکند ر دآيينې څه ګـــــدا نه يمه
زه هر څه ليدای شمه د ښــکلو په مخونو کې

غـــرونه که لالونه شي طلا شي او زما شي بيا
نه ارزي پدې چې ځواني تېره کم غمونو کې

زه که مې پرست نه يم نو څه به شم او څه به يم
څه پسې به ګرزم د مړې خورې په رګونو کې

زانګم د سپوږمۍ په تنا وو کې له جانان سره
خيــــال چې را سره شي د نيشې په جنتونو کې

کله چې د يــار په سودا پرېوزمه ويده شمه
اوږم په ګــلونو کې را اوږم په ګـــلونو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اور جامونه

ستا په ياد چې پيمانه کړمـــــه او چته
ټول غمونه کې ښکاره شي جام جم شي

دعشق هـــره ترانه چې له مـــا وزي
د سرو وينـو په لار ځي د زړونو غـم شي

هـــر يو ګل ته چې د مينې مـــوسکا وکړم
لاغــوټۍ وي چې د بل سړي حـــرم شي

عشق د هـــر عشرت پرسته مقــام ندی
عــاشق هغه چې د اور لمبــو ته تـم شي

زه د هجـــر دتوفــــان ياغي مارغه يم
هـر يو تندر چې راکــــوز شي ما ته سم شي

دا زما تور سرنوشت ګــوره په څه دی
څوک چې زړه ته رانيږدې کم په ما ګرم شي

نه به مـــخ د مصيبت له مـــا نه واوړي
نه به جنــــګ له خپل تقـديره زما کم شي

جګي جګي ســـا قي را د اور جامــــو نه
ګونــــدې غم زما د زړه د ټول عالم شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اندېښنې

یا زما ستــــرګې ښـــکلا نه پېژني
یا په دې عصــــر کې ښـــکلا نشته

ساقي که هر څومره پیالې ګرځوي
خـــو د یارانو اشتـــــها نشته

پدې سرو سرو ذوقـــــو کې مګر
څاڅـــــکی د مینې او وفــا نشته

یـــوائې پــــاتې یم ژړا راځي
په دغــــو خـــلکو کې اشنا نشته

تورې په تېـــکو کې زنـګنې شولې
توان د جهــاد او د غـــــزا نشته

په دې نوکـــاره حریفانو کې هېڅ
فــــکر د ژوند او د بقـــــا نشته

په دغــــو سوځنده لمبــو کې ربه
یوه ګـــــوشه د انـــــزوا نشته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګيله

زمـــــا دردونه که دوا نلـــــري
د تـــــا ښايست هم څه بقـــا نلري

د پيغلتوب په شرنګ مغروره مه شه
دا يوه برېښنـــــا ده او وفـا نلري

ما ته وعدې د نن سبـــــا مه کوه
عمــــــر مهلت د نن سبـــــا نلري

ستر ګې چې ژاړي ګناهکارې ندي
د غـــــم چينې بله متـــــــا نلري

ليـــــونی زړه مې وايه چـــا ته بوزم
هغه بل لــــــوری بې له تـــــا نلري

زمـــــا د صبر پيـــــا له ډکه شوله
د تا عـــــــذرونه انتهـــــــا نلري

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دردونو يار

آشنا ساقي شه چې خمـــار لرمه
د زړه په سر د غم غبــــــار لرمه

ما ته د حـــزم نصيحت مه کوه
زه له خپل ژوند سره قمـــار لرمه

له اوره ډکې کړه پيـــــالې د ميو
چې نن دســــــولو انتظـار لرمه

له وښيــــــــارانو تښتېـدلی يمه
له لېـــــونيو سرو کـــــار لرمه

ملا که وياړي د جنت په حورو
زه د دردونو افتخـــــــار لرمه

لکه ډېـــوه سوځم او ژوند کومه
کاروان د اوښکو سره لار لرمه

له دې نازکـــو خيـــا لونو سره
د ګل په پـــا ڼو کې مـــزار لرمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مروره زړه

زړه مې ویلې کېږي له کــوګله ځي
نور دژونـــــدانه له دې مشله ځي

عصر بد هـــــوادی وفا نـــکوي
څه چې له مـــاځي له دې کبله ځي

وا يي محتسب اختیـــار نشته دی
هر څه چې روان دي له ازله ځي

وســـوم د دردو له انتظار څخه
میـــــل مې جنون ته کله کله ځي

وايي چې کوږ بار مزل ته نه رسي
دلته بې درنـــګه تر مــــزله ځي

زړه مې مـــــرور دی له مــلګرو نه
هرې خـــوا ته تبنتي له کـابله ځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان له جهان

په زمـــــا زه دې ښه پو هېـــــــږمه زه
بيـــــا دې په دام کې نه بند يـــږمه زه

يو ځــــل چې والوتلـــــــم وا لوتمه
بيـــــا دې پـه لـــــوبه نه غوليږمه زه

په تزويرو دې را ستـــــــون کړی ومه
اوس په ځنځيــــــر کې نه تمبـــږمه زه

بيــــا په خـــوږو کې زهـــر مه را کوه
اوس وښيـــــار شوی يم پوهېـــږمه زه

ځمه او ځـــــــان لره جهــــــان لټوم
ستــــا په جهـــــان کې نه اوسېږمه زه

که مې په زړه کې ستــا تصوير وخوځي
د غـــــم په اور کې به يې سيـــــــزمه زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تېروتلی عشق

ډېر کــــــلونه تېر شول چې له تا نه جلا شوی یم
وړی اند ښښنـــــــو یم مجسمه ســودا شوی یم

هر گل چې خنـــدلي یو ځل ما ورته ژړلي دي
هر اور ته پتنـــګ هرې غنچې ته بورا شوی یم

هر څو که زمــــــا گنــــــا له تا سره لا پټه ده
څه وکړم مگر چې خپل ضمیر ته رسوا شوی یم

نورو که خنـــدلي خپل اقبال ته یې خندلي دي
زه خپـــلو غمو ته نا څاپي په خنــــدا شوی یم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې تودوخې مجلس

زه د خپـــل زړه په دردونـــو نه پوهېږم
خلک خـــاندي خپل تقدير ته زه ژړېږم
په مجلس کې حـــرارت د پـرون نشته
هره ورځ چې نـــوې کېږي زه سړېږم
حريفـــان په چيغو چيغو تظـاهر کړي
ساقي خا نـدي په دې وزه زه شرمېږم
په مجلس کې چې د مينې مستي نه وي
په تش ميــــو نه گرمېــږم نه مستېږم
ساقي جـــام او پيمانه دې ېږته واخله
زه گــــوشې د جومـــا تونو ته ستنېږم
هلته لرې به يوه ځـــانته ډېــوه بل کړم
پټ د ننه به په زړه کې ويـــلي کېــږم
گونــدې وي چې په گو شه دانزوا کې
يوې پاکې تمنـــا ته وخنـــــدېږم

(c) ketabton.com: The Digital Library

لنډ ژوند

که لـــــوګی شي زما د ژوند بیخ و بنیاد
زړه به سوړ نشي د دې ښــــکلي جــلاد

دا چې یار ما د هر ګـــــل عندلیب بولي
د غمـــــــاز په خوله یې کـــــړی استناد

دا سنـــــد زما د وفــــا ندی نو څه دی
عشق مې سوځي او زه نه کـــوم فــریاد

زما او یار ترمنځ چې سل پردې پرتې وي
د قبـــول غوږ ته به څنـــــګه رسي داد؟

په ناکـــــــامو لارو بوتلمه خامـــــانو
په عبث کې رانه عمـــــــر شو بربــاد

کاشکې دا بې خونده عمر مې بدل وای
په یوه رپ لـــــــکه برېښنا مګـــر آزاد

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاندي لېونی

خاندي لېونی چې په جنون کې به لا څه وي ؟
ګوره چې دعشق په موج خون کې به لا څه وي ؟

مست چې د ساقي په یوه عتاب پیاله نسکوره کړه
خدا زده د زاهد په شبیخون کې به لا څه وي؟

خام په یوه جلوه د ترکو ناز بې سده کړی دی
ګوره چې د مینې په ترون کې به لا څه وي؟

موږ ته له زړو نه لا زاړه غمـــونه پاتې دي
خدازده چې دعصر نوي یون کې به لا څه وي؟

تــورې چې په سپینه ژبه سر دانسان لرې که
ګوره د اتوم په سره لړمــون کې به لا څه وي؟

سر زما د قــوم همېشه نورو ته خاورې شو
آیـــا چې په برخه د پښتون کې به لا څه وي؟

خوځې زلزلې بیا دنړۍ په تنـــا وونو کې
ګوره چپاوونو د ګـــردون کې به لا څه وي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا کوچني څاڅکي

څه کوي دا سره کوچنۍ وربڅه له آسمــان سره
څه غواړي ډومبسکی (۱) له موجـونو دتوفان سره

ولي دا مجبـــــور بشر نــــــارې دآزادۍ وهي
څه دي د لاس ماتي دمـــړوند له امتحـــان سره

نه نه اې شاعره! ته وهمــــونو غولــــــولی يې
ګوره چې لا څه کړي دا مجبور له اين وآن سره

دا ماشوم ډومبسکی په وهمــــونو کې اسير ندی
دا بخـــــرکی وربڅه سپکه نده له آسمان سره

دې وړوته ګــــوره په واړه نظـــــر ونه ګـــورې
مل که يې قطره نه وي نو څه دي له توفـــان سره

دا وړې قطرې به عالمـــــونه لاندې باندې کړي
يو که شي له ميـــــل دمـــکان او دزمـان سره

مه اخله نظـــــــر بلنـــد نظره له دې تيتــــو نه
سپک به دې شي وزن د جـــګوالي له ميلان سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قافلو هادی

باز دهنـــــدو کش يمه اتل دلـــوړو غرو يمه
ننـــګ يمه، غيـــرت يمه، بخرکی د پښتو يمه

رپړدي زما له توري ددښمن زړه لا په قبـر کې
اوريمه، توفــــان يم، محـــــرک د زلزلو يمه

ولس لرم، وطـن لرم، ماضي او مستقبــل لرم
بهنده تاريــــــخ يم، مـــؤلد د حـــادثو يمه

لاس د تجــــاوز ته د هيـواد په هره پيڅه کې
تنـدريم، سېلاب يمه، برېښنـــا د آسمانو يمه

تـــوره دغضب يم دښمني د دښمنـــــانو ته
خپـــلو سره خپل يمه شــــــکره د شودو يمه

څوک يمه؟ سپايي د آزادۍ او افتخـــار يمه
زوی دلـــوی افغان او قهرمان د معرکو يمه

نوي ژونـــد ته لارکـــوم له نويو ارمانو سره
ځوان يمه، افغان يمه، هادي د قافـــلو يمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوانانوته

په دې بـــاغ کې نه قمــري شته نه بلبـل
نه يو بـــــوټی د گيـــا شته نه د گـــل

نه دژوند سنـــــدره خپـــژي له ربابه
نه دچـــا په چـــا خنـــــدا شته نه ژړل

په ترميـــم د دغې ورانې ميخـانې کې
لاس مات شوی د تاريــــخ او تحــول

ساقي مــــالره يو هسي مې تيـــار که
چې پې هېــر کړم که ترل وي که وژل

هغه باغ چې د باغوان له وينو روغ وي
هلته نه ښـــايي مستي او نه خنــــدل

گـــلان ندي دغه وينې د باغــوان دي
چه هر لـــوری ترپنه خپـژي جل او بل

د بلبـــل د طبعې ساز کـــــله منی شي
په دې جـــاله دفســاد کې او سپــدل

هره ورځ کـــام ته راځرمه تبــاهي ده
يا زنـــدا ن دی، يا ځنځيـردی، يا ترل

دغه زوړ زور چې وطن يې ويران کړی
دا د ځـــوان نسل طــاعون او يا اجل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا بـــــوډۍ چې په افسـون د تېرې ژبې
وينــــې زبېښي د اولس په چـــل او ول

څــو په تــــوره لــــــري نشي له وطنه
وطن كـــور د استبـــداد دی يا غوجل

دوطن ځـوانان به هېڅكله ښاد نشي
څــــو ونه مني په وينـــــو لمبېــــدل

(c) ketabton.com: The Digital Library

توفاني ژوند

لېــــونی کــــړمه ارمـــــانو ارمانو
ځــــــان غــــــولوم په تـرانو ترانو
د ښکلي عـــرقوم په پیمـانو پیمانو
رقیب ظـــــالم او زورور دی ځــکه
یار لټــــوم په بهـــــانو بهـــــانو
د محتسب او د مــــــــلا له ویرې
شپې تېــــــروم په ویـرانو ویرانو
اې دقوت مغـــــروره مه سپــکوه
رندان په څیـــري ګرېوانو ګرېوانو
یارانو ژوند په شرو شور کې ښه دی
لـــــکه څپې د توفـــانو توفـانو
یارانو مـــــړ شوم د مستۍ له زوره
ما ګــــــرزوي په میخـانو میخانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عصر لورته

ستا په هره کـــــرشمه کې نوی سـوز او نوی ساز دی
نوی درد دی، نوی شور دی، نوی طرز او نوی راز دی

ستا دې نوي سوزو سازته بې تعبیره شوو شعـــــرونه
ځــــکه ستا دا زلمی حسن له زړو نه بې نیـــاز دی

نه دې زلفې په مـــــلا زانګې تر ورنو او زنــــګنونو
نه دې ستر ګې تورې کړې نه دې ستر کې اعجــاز دی

نه دې رم تېــــروته ورته ، نه دې چم هغسې شان دی
نه دې هسې وړ انجـــام دی، نه ده هسې وړ آغاز دی

اې دنوي عصـــــرلورې ، چې ســـاده یې سر تر پایه
په دې واړه سادګۍ کې دا څه رنګ او څه انداز دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دعصر لور

اې دنوي عصر او زمانې لورې !
څه غواړې او چاپسې آواز کوې ؟
اې د هندوکش دلوړو غرو زرکې !
بيا څه ابتکار او څه اعجاز کوې؟
زړه دې راته ښکاري نوی شور لري
څکه کرشمې د سوز و ساز کوې
دود دا سارت تالا کول غواړې
نويو ارمانونو ته پرواز کوې
عصر او زمانه واړه غوړونه شوو
ته چې د دردونو امتياز کوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا لپاره...

زه چې تل د ژونـــد ترخو غمــــــونو ژړولی یم
زه چې نا کـــــاميو بدمرغيــــــــو کړولی یم

زه چې خپلو هيلو کباب کړی عذاب کړی یم
زه چې هر ظالم لکه يتيم غونـــــدې وهلی یم

زه چې د هر مار او هر زمري د خولې طعمه یمه
زه چې هر نامــــــرد د جفاغشو ته تـــړلی یم

زه چې لکه دروی د هر شپون ترجمـانې کوم
زه چې هر محروم خپــــلو دردو ته غبرولی یم

زه چې د قا م فقراو ناپوهي د سپيلنې په شان
هـــــره ورځ په تېغنه دتـــــورونو اړولی یم

زه چې د ناوړه زمـــــــانې په هره لوبه کې
سل وارې په مخ بانـــدې لوېدلی درېدلی یم

ما داهمه واړه ستا په مينه کې زغمـــلي دي
اې گرانه هيواده! ستا لپاره مې منـــلي دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مينې ژړا

په ما تنګ کړل زمانې سحر او شام خپل
ته اې مسته ساقي مه سپموه جام خپل
د بلبلو چغېدو ته سوځم سوځم
چې ويلاى شي ګلونو ته مرام خپل
دا چې شور او شاعري يې را نصيب کړه
زه په خپلو سترګو ګورم سرانجام خپل
د ډېوې اوښکو ته ولې حيران ګورې
عشق له خپلو لمبو اخلي انتقام خپل
چې د مينې په ژړا يې آموخته کړم
ما اخيستى له غمونو نه انعام خپل
تر هغو به خپلې اوښکې پاکې نکړم
څو له خپلو اوښکو وانخلمه کام خپل
ګوندې يار له درانه خوبه را بيدار کړي
ما لېږلى د سپېدو په لاس پيغام خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاشکې زه عاشق وای

کا شکې زه عا شق وای دیار وره ته مې ژړلای
ما ورته ژړلای، رقیبا نو را شړلای
ما ورته له سترګو مرغلرې بهولا ی
دې راته خندلا ی ، په خندا یې ځورولای
زه په وچو دښتو او کمرو کې پسې تللای
دا لکه هوسۍ زما له سیورې تر ېدلا ی
ما لکه پتنګ دا په شغلو کې لټولای
دا زرینه وړانګه وای او نه نیول کېدلای
ما لکه سا حل وای خپله غېږ ورته پرا نیستې
دې لکه څپه هره شېبه په مخ وهلای
کا شکې دا پښتون زړه مې یوې پېغلې تمنا ته
ګونګ وای له حیرته لکه پا ڼه رپېدلای
کا شکې دیوې مستې په زلفا نو کې وښته وای
باد دسبا وون دیا ر په شونډو رپولای
هر څه چې وای وای دې خو له دې سکو نه خلاص وای
لیږ څه خو ځېدلا ی ، کړ ېدلای ، چغېدلای

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

زنداني آشنا ته (۱)

بوی د کبـــــاب جګ دی له ګــــو ګله د یارانو
بیا چپـــــرې چا زړه ایښی په اور د انقـــــلا ب

خوځي داجمـــل په زولنـــو کې د غیرت چیغه
عقـــــل د پښتون ته ور کــــوي نوی شتا ب

زوی د آزادۍ دانقـــــــلاب د مور په تي پورې
لولي په خـــــا پوړو کې د سرو وینو کتـــــا ب

ا یل به زمـــانه شي خامخــــــا همدغه طفل ته
رسي به دا طفـــــل مرحـــــلې ته د شبــــــا ب

دو اړه دښمنان دي پاکستـــــان دی که فرنګ
توره خوشې نکړې چې خو پاک نشي حساب

خـــــلاص به ترینه نشې اې پښتونه په زاریو کې
ګــــــرزي په خاشاکو کله مخه د سېــــــلا ب

سر د استعمــــــار د مار پخــــوا تر چیچو وځپه
وخوځه لا وخت شته خپل سنــګر که انتخاب

ګڼې زلــــــزلې کړه ددښمن په زنـــدانونو کې
کوز کړه د غاصب زړه ته د تورې اضطراب

جار دې شم، صدقه دې شم، قربـــان دې شم
پام کړه خوشې نکـــــړې سره کړې د انقلاب

---

۱ ــ دا شعر هغه وخت ویل شوی چې د پاکستان حکومت د پښتنو د سیاسي مشرانو د عمومي ګرفتارۍ حکم وکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروستۍ خبره

نا مېنده زړه مې انتظار باسي
ما غزه مې جور دخمار باسي
سترې ستو مانه آزرده مړوند مې
جفا درزم او افتخار باسي
زړه چې دردمن شي خوناري به وهي
سېلاب چې وخوځي خو لار باسي
د رقيبانو سر په سر ظلمونه
موږ مرحلې ته د قمار باسي
ساقي راواړوه کاسې د ميو
نېشه مې تمه د ديدار باسي

اې له عالمه آزرده پښتونه
اې وير ځپلې غمزده پښتونه
پخپل وطن کې د پردو مزدوره
د آزادۍ په نوم برده پښتونه
ستر ګې لمبې وهي چې تا ته ګورم
اې غولېدلې اې ساده پښتونه
د ژوندانه له سيره پاتې شولې
په درانده خوب کې بيهوده پښتونه
کله به پا څېږې مزل به کوې
اې د مرګي په خوب ويده پښتونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په زولنو کې به حيات څه وي
د اسير قوم به صفات څه وي
سر چې جنون د آزادۍ نلري
د داسي عقل به نجات څه وي
که کام بې عقله ، بې شعوره وي نو
فرق به د زهر او دنبات څه وي
په غلامۍ کې به پښتون څه کوي
ددې پښتون به ثمرات څه وي
آيا پوهېږې د وطن بچيه
چې په پرده کې به نيات څه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

له زماني سره یوځای

تګ چې له شتـــاب د زمـــانې سره همـــراز نه وي
ژوند کې چې دردونه نه وي ، سوز نه وي ګداز نه وي
چېرې چې میـــــلان پورته آسمان ته د پرواز نه وي
ولس سره چې لار نه وي، انجام نه وي، آغاز نه وي
داسې یوه فضا کې د خپل ځان خاورې کول خوشې
درد خوشې، آرزو خوشې، دفـــکر خوځول خوشې

ځوان لره چې ننـــګ لري د سر فـــدا کول څه دي
تورې د پښتـــون ته د کـــړیو مـــــاتول څه دي
عقل او تدبیــــر ته د کامـــونو خوځـول څه دي
خلـــکو ولسونو ته دغـــرونو لـــړزول څه دي
سر که چېرې سر وي خو نشان د افتخـــار دې وي
ننګ دې وي، غیرت دې وي، دتورو یاد ګار دې وي

اې ګـــــرانه پښتونه چې مـــاضي او مستقبل لرې
بهنـــد ه تاریـــــخ سره نړۍ ته راوتـــــل لرې
پام کـــــوه بیدار شه چې په مخ کې لا مـــزل لرې
حق ثابتــــول لرې ، دتورو خــــــوځول لرې
ستـــــا ژبه ، تاریخ او ښکلی هیــواد واقعیت لري
ستــــا ادب او دود ځــانته وجود او حریت لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته څنــګه زغمای شې چې مـریی شې له پښتو سره
خــرڅ شې له ولس او له تاریــخ او له زانـګو سره
بېــله خپــله لار کړې له پلــرو او له نیــکو سره
نه نه، داسې نــدی ، ته پښتــون یې له پښتـو سره
ستا په غـــرو کې نغښتي زمـــانې غځ قوتونه دي
ستا له خمبـــرې سره اخشلي توفــــــا نونه دي

پام کـــــوه زلمیه چې نړۍ په خو ځیــــــدلو ده
لر او بر کـــــړۍ د غـــــلامۍ په ماتېــدلو ده
عقـــل د انسان ته زمـــــا نه په رپېــــدلو ده
نور د آزادۍ نه بنـــــــدګي په کتېـــــدلو ده
ته داستعمــــــار پاړو ګــــرانو غولـــــولی یې
واک یې در نه وړی په نطفه کې یې وژلــــــی یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د آزادۍ وږمه

شپه دخپـــلواکۍ وه په چمن کې نخښـــــد مه زه
مست ومه بېخــوده هرې خوا ته ړنگېـــد مه زه
لاس مې لگـــــــولي وو د ستــورو په زري ځنو
ورو ورو له سپوږمۍ سره اسمان ته ور ختمه زه
غـــــلی مې نظر د ټېټې شوي پښتـــون لور ته، ته
پټ د زړه دننه، پخپـــــل اور کې سوځېدمه زه

زړه ته مې څپه څپه غمجن شـــــــاني آواز راته
جوش د خوشالۍ کې مې غـوږو ته نوی ساز راته
شپې سره سړې وږمې راوړی بـوی د وینـــــو و
روح د ابا سین څخه يو نوی سوز و ســاز راته
ستورې ځلېـــد ل او شپه روانه په ښـــار باندې
ما ته د اجمـــــل له زړه نه هسي يـــــو آواز راته :

اې د آرزو گـــــانو، اميـــدونو او اسرو ربه !
وسپـــړه او وسپړه، زمــــــا دردونه وسپړه !!
اور مې که، لمبه مې که، ايره مې، لو گی مې که
وسومه او وسومه ، زمـــــا اورونه وسپــــــړه
ليک بندي، وينا بندي، ليدل او اورېدل بندي
لاس د آزادۍ نه دا چـــار خېـــخ بندونه وشپړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوان يم هوشيــــار يم ، ددې لارې قربـــاني مې که
اور را بانـــدې بل کړه خـــو مشعل د آزادي مې که
شورا که ، وفا را که، مستي را که ، گـــرمي را که
سيل د آزادي مې که ، قوي او توفـــاني مې که
باد مې که،برېښنا مې که، څپه مې که ، دريا ب مې که
فخـــر د جهاد را که ژونـــدی جـــاوداني مې که

بې له آزادۍ نه دا ژونـــدون څه دی جهان څه دی؟
نوم دسرېتـــوب او د شرف او دوجـــدان څه دی؟
توره ترژمۍ د ا ســـارت چې غوړېـــدلې وي
هلته فـــرق د خره او دغـــوايي او دانسان څه دی
بل که يا څـــراغ د آزادۍ چې شريف ژونـد وکو
وسوځه يا ما زمـــا د ژونـــد دغه سامان څه دی؟

وينـــې مې را ا ېشي په رگــــو کې ستنېدی نشم
هيـــلو سر اخيستی زه مــــخ ته درېـــدی نشم
مټ مې په ځنځيــــر کې د کړيو ماتول غواړي
نور په دې ننگينه اسا رت کې اوسېــــدی نشم
مات کـــړه ځنځيرونه کنه گله به محشرونه کم
بوی د آزادي را باندې لــــگي تمېـــدی نشم

(c) ketabton.com: The Digital Library

د آزادۍ شپیلۍ

اې شپیلۍ خوږې شپیلۍ زما د ترانو ژبې
اې درتلل شویو، ځپل شویو او سپلو ژبې
اې د کاروانیانو، لېربنو او ښبنو ژبې
اې په تورو شپو کې دچوپیا دعظمتو ژبې
اې د ځوان شپونکې د بې تعبیره ارمانو ژبې
اې د بې پناهو یتیمانو د سلګو ژبې
نن د خدای لپاره زما د زړه پاسباني وکړه
زما د مضطربو ترانو ترجماني وکړه

اې شپیلۍ خوږې شپیلۍ زما دردونه ووایه
ووایه چې سوځم دا رسوا دردونه ووایه
وې ښیه هغو ته چې آرزو لري احساس لري
یو یې سه افشا یې کړه دا پټ رازونه ووایه
سوځي مې رګونه د دردونو په سازونو کې
چېږې کوم درد من ته دا رنګین سازونه ووایه
ور دې کړه نغمو ته بیا رنګونه د دردو زما
ور دې کړه دردو ته بیا خوږوالی د نغمو زما

سوځي مې هلوونه یو علاج زما د دردو وکه
یوه ښکلې چاره زما د سرکشو ارمانو وکه
زما له فریادو سره ملګرې کړه نغمه خپله
ویښ که دغه خلک یو تدبیر د پښتنو وکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې جامدو غروته حرکت ورکه، قوت ورکه
زموږ سره ملــگرې شه مـــلاتړ د زلزلو وکه
پر پړده دتیري او تجاوز سنـــگرې ماتې شي
پرپړده چې د ظلم او استبداد ککرې ماتې شي

یو سه زمـــا دردونه زمـــا له بلنده لمبو سره
زمـــا له تندریزو خوځوونـــــکو ترانو سره
وې غـږوه، وې رپـوه،وې خوځـوه، وې لـوله
زما له خـــون شریکـــو خپلو ورونړو پښتنو سره
زما له گـــرېوان څیرو، پښو لـوڅو بوټېنو سره
زمـــا له بې پنـــاهو، بې ټاټـــوبو اوښبنو سره
ور شه د پښتون قـام له دې غـرو رغونو پاڅوه
یو ځل داویده زمـــرى له دې خـوبونو پاڅوه

خوب نه که راویښ شو په زلـــزل به زندانونه شي
لړزند به په وینـــو کې واټـــونه او ښـارونه شي
جوړ به هري پوراومونت گمري کې محشرونه شي
مات به په پښو د انقـــلاب کې ځنځیـــرونه شي
اوښـــکې د مظلوم به بارانـــونه سېـــلاوونه شي
غـږ د آزادۍ به توفـــانونه تنـــــدرونه شي
لوبې سختې ندي غیـــــرتمنـــو ته له سر سره
سر غـــوخ شوى ښه دى نه دنـورو له افسر سره

اې شپېلۍ دا اوښکې زما په مخ باندې شعرونه دي
دا زمــــا د دردونو ویلي شوي تعبیـــرونه دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه پښتون یم او ښکې مې د یأ س د ژړا ندي
دا زما له احسا سه را وتلي پیغامونه دي
نه نه زه غلط شوم دا سر کشه توفانونه دي
ډوب به کړي د ښمن دا نافرمانه سیلاوونه دي
سم به کړم دا سیل د دښمن دا ستعمار په کور
یعنی د غاصب د د بد بې او اقتدار په کور

درد زما، آرزو زما، اسره زما، ارمان زما
دا ښکلی جهان زما، د شعر گلستان زما
عشق زما، وفا زما، اولاد زما، بنیاد زما
واړه دې قربان شي تر آزاد پښتونستان زما
هر داغ د سینې به مې د گلو غوټۍ وسپړي
دا د غم نړۍ به شي جنت زما بستان زما
چیرې که بر یښنا د آزادۍ پښتون ته وخندل
چیرې که پښتون دا ستعمار په وینو ولمبل

یو سه زما سندرې د پښتون د انقلاب پلو
اې خورې شپېلۍ دانقلاب او اضطراب پلو
زه له دې بې خونده عافیته بیزار شوی یم
بو مې زه د تندر، د توفان او د سیلاب پلو
ډال مې که، خنجر مې که، سنگر د معرکو مې که
رب د پاره بو مې زه د وینو د تالاب پلو
ژرنده د آسمان مې که د سر په کاسه وگرزي
زه به گام اوچت کړم د میدان دامتحان پلو
دا زما قسم دی چې به مرمه له پښتو سره
یا به آزاد ژوند کوم له ټولو پښتنو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

د آزادۍ لار

ستـــر گې بيا يېتا به شوې تمــــا شو ته
قلـــم بيا ځغــــلي له شـــوقه ترانو ته

بيـــا په شونډو را بهېږي مــــو ج د مينې
بيـــا مې زړه لـــکه مـا شوم ژاړي ليدو ته

د چمن هـــره گيــــا تر گــــل تـازه ده
چې مـــخ بړدي د ښـــکلو نجونو قدمو ته

زړه مې بيـــا دچادزلفـــو په دام کېووت
چې رپيـــږي لـــکه پاڼه ننـــدارو ته

سر بازي دعـــا شقي لومــــړى مزل دى
مټ مې ځــــکه پاريدلى هنـــگا مو ته

دوطن بوټي ځوځــــا ن ، کاڼې او پر ښي
په نڅـــــا دي نويو نويو ارمـــــا نو ته

د ځـــــوانانو په اسرو او اميـــدو کې
سر جګ کړى زما شعـــــر اسمـــا نو ته

د هيـــواد خـــاوره به جوړه د جنت کړو
که غوړ کيـــږدو ددې عصر زمـــزمو ته

د هيـــواد ځوانان دې هله افتخـا ر کړي
چې لار وبـــا سي وحــــدت د ولسو ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

سر به څه کوي چې ننګ غیــرت یې نه وي؟
لاس به څه کوي چې مات وي خوځېدو ته؟

هغــه لاس او هغه سر د افتخــــــار دي
چې په مـــــخ ځي سر منــــزل د رسېدو ته

ځوانه ګـــوره چې فرصت در نه لاړ نشي
تــوري ندي پا کېــــد و او ځـــــړېدو ته

زمــــانه په هر قــــدم امتحــان غواړي
لاره بــــاسي خونــــړيو زلــــزلو ته

آزادي د زړورو ملــــــک او مـــال دی
په زاريــو ورکـــــړه نشي ملتـــــو ته

نېــکمرغي د هغه چا دشمـــلې ګـــل دی
چې سر کېـږدي دخوني زمــــري غا ښو ته

د افغــان هیـــوا ده تـــول ملت ولاړ دی
غېـــږه پرانیزه چې پــرې دې وزو ښو ته

ستا تر هر بـــوټي به سل ځله قــــربان شو
څو چې وینه د پلـــــرو راځي رګـــو ته

که زمـــوږه سر او مـــــال هم پکې لاړ شي
لار به پرانیـــــزو پیــــــا وړو نهضتو ته

سر به جار کړو ستا تر هرې لوېشتې خاورې
که محـــــتاج شې قربـــــانیو د سرو ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغليم ستر گې به وبـــا سو په گـــــــــوتو
که کړې شي ستا دلـــوړو غـــرو سرو ته

که تاجک، که هزاره دی که پښتون دی
ارمــانجن دی ستا ځــلاندو ورځو شپو ته

په ډا گـــو به دې دگـــلو توفان جوړ کړو
په لېمـــو به لاره وکـــړو په مـــــخ تلو ته

واړه يـــو يـــو، امتيــــــاز راسره نشته
يو تر بله قربانېــــــږو رسېــــــــــدو ته

دافغــــــــــان ولسه ورور اوسې تـر تله
زيان دې مه رسه وحـــــــدت دوسو ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

لویه لوړه هندوکشه

لویه لـــوړه هنـــــدوکشه　　　د شـــا هین او بــــاز وطنه
د هېـــلمند او آمـــــو پلا ره　　　د توفــــان او سېـــل مینه
دا شیـــا د غــــرونو تـــاجه　　　د پښتـــون د قـــام عدنه

آ خوا ، دي خوا ، ستـا په ترو وربځې لړې راتاوېږي
یا د پښت دقام غیرت دی چې په تابا ندې غوړېږي

د هېـــلمند په غور ځنګو کې　　　د آمـــو په توفـــانو کې
د کـــوکچې په نارو چیغو　　　دا تک په سېــــلاوو کې
د مرغـاب دسین په مو ج کې　　　د هــــري په ترانـــو کې

ستا د لوړو کاږو پر ښو یا دا ستان یا ترانې دي
یا د پکت د قام د تېرو په ویاړنه افسانې دي

ستا په لـور چې مې نظر شي　　　له غیــــــرته لیـــونی شم
ستـــــا د ترو له جنــــونه　　　په غــرو ګـــرزم غرځنی شم
دغیـــرت لمبې راتـــاو شي　　　ستـــا په پښو کې سپېلنی شم

په تا ویاړو ، تا به ساتـــو د پښتـــون تېـر سنګـــره
د تاریخ دباغ ښایستـــه ، د دښمن مخ تـــه سپـــره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا له شا او خــوا روان دي   نهضتـــونه په ځپـــــــو کې
غواړي نوی پښتون جوړ کړي   ستـــا په پښو او قـــدمو کې
ستـــا د مست باد له جنـــونه   وينــې اېشي په رگــــــو کې

دا چې وزي زما له خولې نه، نه پـــو هېږم ترانې دي
که زما په ســوي زړه کې ، ستـــا له عشقه زلزلې دي

خانده ، فخـــر کوه ، ويا ړه   را روان کړه سېـــــلاوونه
په غړا کــــــــړه پښتنو ته   د ژونـــد نوي ربـــا بـــونه
چې کړم ډک د ستا له عشقه   نوي نوي کتـــا بـــــونه

وياړه وياړه چې راغلی په پښتـــون نوی شبا ب دی
په هر فکـــر او هـــر نظـــر کې نوی نوی انقلاب دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکوکچې په غاړه

دښکلي بدخشان په پسرلي کې له هرلورې
دګلو په څپــــــــوکې د بلبلو هنګامه وه
دعشق او دښایست او دښکلا په فیض آباد کې
دستورو ، دآسما ن او د پېروونو ننداره وه
د لعل او د لاجبر ، او دسروزرو په وطن کې
روانه یوه له سوز او درده ډکه ډرامـــه وه
له موجـــه د کوکچې نه راوتلې زلزلې وې
دتورې شپې په زړه کې دلمرونو نشانې وې

د ښکلي طبیعت او ښایسته آسمان دلاندې
په ساپه ، بې غباره ، جنتي غوندې هوا کې
دغرو له لوړو څوکو، دګلونوپه غورځنګ کې
د مست او لېوني سین د موجونو په ګډا کې
د باد له ترانو سره چې ستاځی د پامیر و
د ژوند په زمزمو کې، په خندا کې په ژړا کې
د سېل په څېر راغلي له هرلورې افسانې وې
دګران وطن دخلکو هېرې شوې خاطرې وې

له باد او له وږمو سره موجونو د کوکچې ته
راغلي له پامېره داستانونه دتـــوفانوو
د واورو په اوبو کې یو جهان دخاطراتو
له لوړه هندوکشه بدخشان ته را روانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هره ترانه کې چې کـــوکچې به سر کوله
کشل سوی په خوږوخوږو نغموکې تللی شان و
ویدې په هره پاڼه کې پېړۍ او زمانې وې
په تېرو زمانو کې د پلرونو خاطـرې وې

له بلخه، له هــــرې نه، له زرنجه، له بامیانه
له هر لورې راغلې افسانې وې په وږمو کې
ښایست و، پاکه مینه وه، وحدت د پرګنو و
تاریخ تنې پرانیستې د زمان پــــه ګفتګو کې
په بهنده کوکچه کې چې راوې د هندوکش ده
درام د کنشکاو ښودل شوی په مـوجو کې
راغلې فیض «آبادته» د یو والي قـافلې وې
د ټول افغان ملت، د پاڅېـدلو زمزمې وې

په زړه کې مې له درده یو توفان په خوځېـدو و
په یوه څاڅکي دوینو کې جهان په خوځېـدو و
ژوندۍ تانده وږمه، له اې خوا دې خوا چلېدله
زلمی او منور افغانستان په خوځېـــدو و
د عصر په خـــوږو او خـــوندورو پیغامو کې
له جرمه تر پامېره، بدخشان په خوځېدو و
د تالندې په چیغو کې، د نوي ژوند نارې وې
د نـــــویو یرغلـــونو د لامـــونو هنګامې وې

راغلي دې محفل ته له هر لورې شاعران وو
زموږه د پښتـــو او پښتنوالې راویان وو

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیدا و، ما شو خپــل و ، د ختکـــو کورنۍ وه
ټول شوي په ویاړنه د بابا عبـــد الرحمن وو
زموږ ه په خـــو بونو، غفلتـــــونو يې ژړا کړه
له ستر ګو يې داوښکو سېلاوونه را روان وو
په شونډو د رحمان کې د دردونو زمزمې وې
تاو شوې په غيرت د پښتنوا لې کې لمبې وې

خوبونه کله کله ربه ثـومــــره خوندور وي
يا ښايي چې زمـــوږه په دردو باندې خبر وي
يادا چې زموږ په هيلو او ناپا يه هوسـو کې
د صبر او ســـــــربازۍ او د وفا دغه اثر وي
يا فصل د بها ر به د ګلونــــــــــو په توفان کې
را وستی زما خيا ل لره بدل غو ندې نظر وي
سبا له خوبه پا څېدم نه چنګ او چغـــا نې وې
نه ښکلي فيض آباد کې د جشنونو نشانې وې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وړکتوب ارمان

بېړۍ د ژوندا نه مې د گرداب په لورې درومي
خبرې مې د موج او د سېلاب په لورې درومي
بنا مې د آمالو د خراب په لـــــــورې درومي
د درد او بدمرغۍ او د عذاب په لورې درومي
نظر مې غلی غلی د کتاب په لـــــورې درومي
د درس او مدرسې د اضطراب په لورې درومي

بزگر وای ، بې خبر وای ، پراخې د ښتې مې کرلای
د غرو د څوکو شپون وای ، وري او مېږې مې پولای
مزدور وای په غـــــرمو کې مې ډبرې ماتولای
بندي وای په زندان کې مې مېچنې گـــــرزولای
خو کاشکې د قلـــــم په ژبه نه وای پوهېدلای
د ژوند دراز کتاب مې هــــر گز نه وای اړولای

شپېلۍ چې د شپانه د غرو په تړو کې غږېږي
آواز چې د اوښبه په پراخود ښتو کې خورېږي
لنډۍ چې د بزگر له ساده فکر نـــــه راخېژي
کوچیان چې د کیږدیو په اړخونو کې نڅېږي
افسوس مې له دردو سره له زړه نه را خوځېږي
له اوښکو سره گډ شي تورو خاورو ته بهېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نا یا به هلکتوبه چېرې لاړې چېرې لاړې
په تېرو ورځو شپو کې چېرې ګرزې څه شی غواړې
په هیرو زمانو کې په چا خاندې په چاویاړې
غمونو ته دې پرېښو دم پخپله رانه لاړې
په سترګو کې مې ګرزې کله خاندې کله ژاړې
ورو ګامونه اخلې د تاریخ لمنه نغاړې

احساس مې غلی شوی دمانیو په اړخو کې
ایمان مې خیرن شوی په درواغو سلامو کې
بې خونده، بې مزې شوم، په چوکیو په مېزو کې
پښتو مې ورکه کړې په فاسدو طبقو کې
اورونه دې سوځل کړي په موټرو په قصرو کې
ګران شوی ماته ژوند دی په دې خلکو په سړو کې

سپوږمې مې مزه نه اخلي دګلو له ورمو نه
غوږونه مې خوند نه وړي درباب له ترانو نه
احساس مې پردی شوی د ښایست له پلټو نه
رټلی یم د ښکلي طبیعت له ننداروِ نه
شعور مې ستومان شوی د دې عصر له پېرو نه
خیال مې مرور دی له دې نویو شازلمو نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغر

(c) ketabton.com: The Digital Library

دچونغرترانې

چو نغر دلا يق د شا عرا نه الها مونو لومړنۍ زا نګوا و د با ختري آريايا نو له تا ريخ سره يو تړلی غر دی .«سرخ کوتل» چې د کو شا نې دورې د مکشوفه ودانيو او ايرانوونکو تا ريخي آثارو له کبله د نړۍ په لرغون پېژند نه کې ځا نګړی ځای لري دهمدې چونغر په لمنه کې پروت دی.

چو نغر د جغرا فيا يي مو قعيت له پلوه د بغلا ن د و لا يت د پلخمري په ولسوالۍ کې ، دغوري دشنې نا وې لوېديځ ته ، شما لا جنو با غوږيد لی دی . د لايق د استو ګنې کلی «بالا دوري» دکرکر د غرونو د لړۍ په لوېديځو لمنو کې ، چونغر ته مخا مخ پروت دی.

پر طبيعت مين لايق دزده کړې په دوران کې ، د رخصتۍ وختونه پخپل کور کې تېرول چې مخا مخ چونغر ته پروت و. هغه د کور له خلا صو کړکيو څخه په بيلا بېلو موسومونو کې د چونغر د کمال او جمال مختلف حالا ت څا رل او د احساس او الها م د خپلولو له لارې يې د ژبنيو تصويرونو د جا دو ګر هنر تجربه پخوله . په دې کې چونغر د پووندو پښتنو له منځه دغه را ښر ګند شوي شاعر په ځان کې را ونغاړه او هغه يې دخال او خط د ستا ينې له محدودې دايرې څخه را ويوست او د طبيعت نا پا يه سمندر ته يې ور تېل وا هه . د هغه په ژبه يې دستورو ، سپوږمۍ ، غرونو، سهمجنو شپو، توفانونو، او د وريځو د غور ځنګ سرودونه جا ري کړل . هغه يې په ما ښامونو او سحرونو کې ولمباوه او د زړه په سر يې دانسا ن د مينې دا غ ور کېښود او په دې ډول يې هغه ته د عاشقانه فريادونو او له انسا ن او طبيعت سره د نا پايه لېوالتيا ژبه ور زده کړه . شاعر په چونغر مين شو او په هغه کې يې د خپل وطن ټې سا رې طبيعي ښکلا او د تا ريخ ايراوونکي خوا رق احساس کړل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسي په چونغر کې ویلي شو چې دعمر د کمال په پوړۍ کې هم لا په هغه کې ډوب دی.

امین «افغانپور» چې له لایق او دده دآثارو له روح او جوهر سره تر هر چا ډېر بلد او محشور و، ویل به یې «...چونغر دلایق د شاعرانه الهامونو «طور» دی، هغه د ارادت له مخې، دخپلو شاعرانه الهامونو لومړنی اثر ددغه ستانه طورپه نامه، ونوماوه.» خو د چونغر له ۳۲ ترانو څخه یوازې ۸ ترانې په لومړني دفتر کې چاپ شوې دي. له پاتې ترانو څخه ۱۲، ۱۳، ۱۸، ۱۹، ۲۱، ۲۲، ۲۶ او ۲۷ په «کیږدۍ» کې (چې دافغاني زلمیانو په همت د باندې خپره او وطن ته په پټه راوړل شوې وه) چاپ شوې وې.

لایق وایي چې نا خپرې شوې ترانې دده دنا خپرو شویو شعرونو له یوه بل دفتر «سپېدې» او له ځینو نا بشپړو داستانونو او دده دیادداشتونو له ځینې دفترونو سره چې ده دخوندي کولو په مقصد د ګوند په مرکزي کمېټه کې خپل دفتر ته را لېږدولي وو، د ۱۹۹۲ کال داپریل په پیښنو کې د کارمل دپلویانو له لورې چې د شمال د أئتلاف په ننګه کې در پدلي وو، لوټ شول او لا تر اوسه د هغوی لورې نه دی معلوم. په هغوی کې د اسحق ننګیال یو اوږد شعر چې ما ته یې د نظر او سمونې لپاره سپارلی و او دده دفکري لورې او سبک تر ټولو اوچته نمونه وه، هم الونیا شو. لایق وایي کېدای شي چې نوموړې ترانې یا دهغوی یوه برخه دده په نورو یادداشتونو کې چې ده دبحران په شپو ورځو کې دلته او هلته داحتیاطي کاپي ګانو په توګه خوندي کړیي وې، را پیدا شي، خو په داسي یو احتمال باندې ډاډه نه دی. داوه د چونغر د ترانو او د چونغر د شعري دفتر د نومونې په باب یوه لنډه توضیح چې د لایق د شعر لوستونکې هغه مطرح کوي. نور نو داتاسو او دا دچونغر ترانې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړۍ ترانه

اې د کرارو چوپو شپو چونغر !
ستا د درانده سکوت بلا واخلم
ستا د چوپيا تر سلو ژبو جار شم
ستا دعظمت تپوس له چا واخلم

ته چې پېړۍ پېړۍ ولاړ يې دلته
ډېرې قصې او خاطرې به لرې
د شپې له ستورو او پېروونو سره
راز او نياز او زمزمې به لرې

زه ستا د تورو تپو شپو په زړه کې
د ناپيدا دردو سپړل غواړم
د يوه ځوان شپونکې له دروي څخه
د سويو هيلو اوريدل غواړم

کله چې ستړی شم د ښار له چيغو
د سحر ستورې ته پيغام لېږم
د ده په سپينو او زرې څنډو کې
ستا لوړو څوکو ته سلام لېږم

د تا په لوړو لوړو څوکو کې زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عشق او مينې ورک جهان لټوم
ستا په وريځو او په تالندو کې
د ابدي ښايست نشان لټوم

کله چه زما د ژوند ډېوه تپه شي
زما شعرونه به لا تا ستايي
پېړۍ پېړۍ به زما په مرګ وي تېرې
لا زما خوره به چونغر وايي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهمه ترانه

اې دنیکونو او پلرونو کوره !
اې د رنګینو خاطرو چونغره !
ستا هره تږه د تاریخ پا ڼه
اې دلر غونو عظمتو چونغره!

په دغو شا او خوا درو کې وایه
ستا شا زلمیان او سر بازان څه شول؟
د هغو مړو لمبو ایرې کومې دي؟
د هغه اور سمندران څه شول ؟

هغه بېباکه عا شقان چېرې دي
هغه دژوند ښکلي لیلا څه شوه؟
دتا د خاورې په قدم قدم کې
دعشق او مینې تمنا څه شوه؟

ستا په درو کې چې شاهان خوځېدل
اوس هلته هېره او مرګو خوره ده
ستا په ښارونو او ماڼیو باندې
شګه او خاوره د قرنو خوره ده

هلته چې پیغلو به سومـــا څکله
اوس یا ګیدړې یا لېوان ګرزي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغر ــــــــــــــــــــــــــــــــ سليمان لايق

د سرخ کوتل د ويرانو د پاسه
اوس يا غوا يي او يا اوښان گرزي

کلـــــونه زغلي زما نــــه تښتي
او زه ستا ځوکو ته حيران گورم
د پسرلي په ا نتظار شـــومه زوړ
لا ستا په پـــر ښو کې خزان گورم

ستا په کـــــراره او سړه فضا کې
چونغره زړه مې ځو ناري غواړي
د ژمي شپه کې چې سپوږمۍ خوره وي
ځـــو دردوونکې ننداري غواړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریمه ترانه

اې د ښکلا او د ښایست پلاره
اې د پېړیو آسماني چو نغره!
زما د شعر په څپـــو څپو کې
لېونی شویه توفاني چونغره

کله چې وربېځي ستا له تړو څخه
را اوچتېږي قـــافلې تـــړي
سترګې زما د بدرګـــــو لپاره
د مرغلـــــــرو قـــا فلې تړي

د غوري سین چې نارې چیغې وهي
ستـــا د ستاینې تـــــرا نې وایي
د موج په ژبه د آمـــو سین ته
د تا لــــر غونې افســـانې وایي

ستا په سر ستورې سنر ګکونه وهي
زه وایم ما ته څه پیغــــام را کوي
زما نا کامـــــو آرزو ګانـــو لـره
یو څه تسل او څـــه آرام را کوي

را ســــره وغـــږېږه جار دې شمه
چې سخت یوا ځي او تنها یمه زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د يوې تـــــودې نارې په هيله هيله
يـــــوه لمبــه د تمنــا يمه زه

ته خو لا ښه يې چې د کاڼي جوړ يې
زما زړه غوښه ده دردونه ګالي
که د يوه شپون په پښه کې ځوځ لاړ شي
لا يق يې دلتـــــه بيا غمـــونه ګالي

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلرمه ترانه

ستر ګې مې اوښکو نه توفان خوځوي
توفان چې وخوځي خـــو لار باسي
چونغـــره څومـــره بې‌مې زړه وايه
يــــوې نارې تـــه انتظار باسي

زما مغزو کې يوه غـــوغا خوره ده
رانه سرپړې يو څـــــه اور راکړه
دا ډېـوه ګۍ د توفان توان نلـري
ددې ساتلو ته څـــــه زور راکړه

ستا په بادو کې يوه نغمه رارسي
نه پېږم څه وايي خـــو شور لري
له يخـــو يخـــو اوسپليو ســره
يو سوځـــوونکی غلی اور لـري

کله چې غم په ما غور ځن□ راوړي
ته زما په شونډو کې خندا خوځوې
زما په ستړي او ستـــومانه زړه کې
مينه د ژوند او دبقا خوځـــــــوې

که ته د تبـــرو خا طـــرو پلار يې
يا دې په غېږ کې زمانې دي ويدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د شعـــر په ناپايـــــه سين کې
د ژوند دفکر زلزلې دي ويدې

دا خا طرې او زلزلې به څه وي
که نوي سوز او نوی شور نلري
ډېووو ته هسې لوګيدل څه په کار
که د پتن□ لپاره اور نلري

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځمه ترانه

څه را روان دي نه پوهېږمه زه
چونغره بیا دې په سر لړې ښکاري
د غم تر تورو تورو وریځو لاندې
تمام بدن دې دړې وړې ښکاري

ګوره چې وریځې تو فانونه نشي
ستا په لمنه بزګـــــران پراته دي
د ساړه ژمي دبادونو وړا ندې
بر بنډ او وږي یتیمان پراته دي

هغه د شپون دلوخو کور چونغره
طاقت د باد او د تــوفا ن نلري
څیرې وریځې دې خورې ورې که
د ژمي زغم دې بیوز لا ن نلري

کله چې ته د واورو تاج کېږدې
سا ړه په خلکو یر غلونه کوي
دژمي تېزه او بې شرمه سې لئ
په بوټینو باندې ظلمونه کوي

کله چې واورې کروندې کړي پټې
زموږ په مټ کې زور دکار شي غلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

چېرې چې غږ د زورور شي پورته
هلته خو تېره ده چې خوار شي غلی

لکه چې شپو کې د شپنو اورونه
د غره په شپولو کې لمبې وهي
زما نارام او مضطرب روح کې
ستا خاطرې هسې څپې وهي

که زمانې ستا سره لوبې کړې
ستا لوړ کمرونه که کلـــو ځپلي
زما تنکي تنکي او نوي افکار
د کونډو رنډو ا وسېلـــو ځپلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپېرمه ترانه

تښتم له ښار او له ښاریانو څخه
چونغره غېږ کې دې یوه ځاله راکړه
په لوړو تږو او کمــرونو کې دې
خپلو شپنو ســـره یوه تاله راکړه

هلته به مینه او وروري شي پیدا
مرض د لوټ او دفساد به نه وي
تر هرې تیږې او پیچومې لا ندې
وېره د دام او د صیاد به نه وي

چې شپه خوره شي ستا په لوړو ځوړو
زه به د زړکـــو تــــرانې اورم
یا به ورځمـــه په ورغالـو کې به
د زاړه شپـــون نه افسانې اورم

چې رمې وخوځي سبا راشي
زه به له لوړو نه سپېدو ته ګورم
یا به د ځوان شپونکي نغمې اورم
یا به دسترګې راختو ته ګورم

چې لمر را تود شي په کمرو کې به زه
دیوې څېړۍ سیورې ته ځان رسوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چينې يخې او رڼې اوبه بـــه
سوي کوګل ته په امان رسوم

ما ښام به ناست يم په يوه لوړه ګټه
له ســـــره شفق ســـره به رازوايم
يابه د دروي او شپېلۍ پـــه ژبـــه
قصـــه د زړه د ســـــوزو ساز وايم

ګرزم به ، خاندم به، مستي به کوم
د غره له زرکو او هو سيو سره
غلام د هيچا د غـــــرور بـه نه يم
خيرن به نه يم غوړ ما ليو ســـره

خپلو سپېڅلو آرزو ګا نـــو ته به
بې خونده شوی شرمېدلی نه يم
دورور ترپښو لاندې کوو سره به
لـــوړو ځايـــو ته رسېدلی نه يم

(c) ketabton.com: The Digital Library

اومه ترانه

اې دبادو او بارانو چونغره
اې د ږليو او سېلو رانګو
اې د تاريخ د تاړاکو شهيده
د ويدو شويو عظمتو زانګو

کله چې ګورم ستا سپېرو تړوته
لکه يتيم ماشوم ژړا راځي
په تورو شپو کې ستاله پرښو څخه
يوه آشنا غوندې نوا راځي

همدا نوا زما په مړوايروکې
يوه بې تعبيره شان غوغاخوروي
زما په سترې او ستومانه زړه کې
يوه رنګينه تمنا خوځوي

ته څومره خوږ يې دپلرو وطنه
زما دخا پوړو ورځو شپو وطنه
زما غوغا ستا له چوپيا نه پيدا
اې د الهام او ترانو وطنه

څومره به ښه وای چې پخپله خوښه
د سين په شانې مې سفر کولای

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مينه مينه مې له هــــــره ځايه
ستا لوړو ځوړو ته نظر کولای

د بېدردانـــــو بېدردي به نه وه
زه به وم عشق او آزادي را سره
د تا دمينې په نا پا يه سين کې
و فا او هيله او مستي را ســـره

سوځمه سوځمه د رب لپاره
يو خوندور شانې پيغام راکه
د ځو دردونو د ويــــو لپا ره
يو زرين مزى د الهام را که

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتمه ترانه

يو غمځپلی شان ځګروی راځي
چونغره ستا له شګو خاورو څخه
سرې سرې نغمې را رسي پسې
ستا له بادونو او له واورو څخه

ښايي له سر د کنشکا څخه به
هوس د تخت او د ملکونو وزي
يا به حسرت د درست جهان دنيوو
د ده له زړه نه په آ هـــونو وزي

يا به په هغو ورارو بورو ژاړي
چې ده يې ورونه اوزمن وژلي
يابه د هغو خلکو عذر کـــوي
چې ده په مينـــــــه دوطن وژلي

يا بــــه د ژوند په بې ثباته دوره
اوس پس له مرګه افسوسونه کوي
يا به په تل کې دنمجنو خاورو
د ورکــــو خلکو تپو سونه کوي

يا به له دې اوږدې چوپيا وي په تنګ
زړه بې هوس د څو امرونو لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

يا به له خاورو راوتل غـــــواړي
مينه رغبت به د قصرونو لـــري

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوې څپه

(c) ketabton.com: The Digital Library

با غوان ته

ځومره هوسېږم دې تازه تازه ګلانو ته
دې نويو ځوانانو ته
ګوره اې باغوانه چې د تندې طاقت نلري
تاندې يې نازکې دي

ساته يې خاطر ترڅو چې لوی شي غوټۍ وسپړي
لاندې ريښې وتړي
مينه د چمن يې په رګو پلو کې پلنه شي
بيا ګوره توفان درنګ

خوانه يې پلوځې او اغزي او ځوځان لري که
دا دښمنان لرې که
پربږده چې آزاده هوا چم دجلوې وښيي
دې ښکلو ګلانو ته

کله چې د ګلو په څپو کې چمن وخاندي
يعنې وطن وخاندي
بيا دې زمانه په موږه هرڅه چې کوي کوي
بل ارمان به نلرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پيغام

تېر به شي کلونه ، مگر نه به شي
زما دغه رنگيني ترانې هېرې
محو به شي گور زما
کلى زما کور زما
مړ به نشي اور زما
تل به زه غږېږمه شعرونو کې له کام سره

دا دبېدردۍ او ناپوهۍ څپې
زما هنر او مينه غرقوى نشي
تل به دافغان بچي
پورته دباميان بچي
ښکته دسيستان بچي
لولې زما سندرې له آغاز او له انجام سره

زما ولس به يو سي هيوادونو ته
زما دترانو ښکلي رنگين گلان
تل به د پښتو ژبه
دا دلويو غرو ژبه
دغه د درنو ژبه
ساتي زما شعر له فکرونو او مرام سره

اې زما دځوانۍ تودو تودو هيلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

نںوزئ دشعر ابدي کورته
يو سئ ولولې زما
پټې زلزلې زما
اوښکې قا فلې زما
وروستو زمانو ته ددې عصر له پيغام سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

سور ژوند

کا شکې شرنګ دیوه رباب کړې
یوه رنګینه ترانه‌وای
یا دیار دځنو ول کړې
یوه مسته شان څپه وای
یا د ښکلو په محفل کړې
سو ځېدلای یوه ډیوه وای
کاشکې سترګو دیتیم کړې
د سرور یو شغله وای
یا په زړه دیوه مایوس کړې
یوه هیله یوه اسره وای
کا شکې درمند دستم کړې
بله شوې یوه لمبه‌وای
یا په سر دمستبد کړې
نا سور شوې یوه دانه وای
نه دغه شوم نه هغه شوم
د ساړه ژوند بندیوان یم،
ګوره څوک به را نه خلاص کړي
دا بندونه ځنځیرونه

تورو وریځو غوړولي
په دنیا باندې وزرونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته به وايې چې خوځېږي
په آسمان کې دغم غرونه
دښادۍ طلايي ورو ته
بيا لوېدلي ځنځيرونه
هډيروته ورته شوي
دا زاړه زاړه ښارونه
په غوږو دزمانې کې
غم سور کړي دي سازونه
غرسپېره، بېديا سپېره ده
مړاوي شوي دي ګلونه ،
واړه غم دی واړه غم دی
له دې غم څخه ستومان يم
مرګه راشه ماآزاد کړه
له دې تور ساړه ژوندونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سلیمان پسرلی

د سلیمان په لوړو پرښو باندې
د تورو وریځو کتارونه خوځي
راته ښکارېږي د بهار په زړه کې
د پښتني مینې اورونه خوځي

بیا بهار راغی لېونی به شمه
د مستو نجونو خندنی به شمه
د لاله داغ به مې سا راته بوزي
خوب مې لیدلی غرځنی به شمه

بیا د وطن د د ښتو کانې بوټي
زما په سترګو کې ګلان ښکاري
د لمـــر د لاندې دشبنم ځل کې
درست کاینات او ټول جهان ښکاري

مغرورې پېغلې د پیکې د پا سه
د سرو ګلونو کتارونه ایښې
د هغه ځوان لېر به په زړه باندې یې
د سا رانۍ مینې داغونه ایښې

د ژرنده ګړي د بچو په لاس کې
بیا د لښتیو زېږ ګلان ښکاري

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مړاوو مړاوو او سړو شونډو يې
تر خه ترخه موسکي ځپان ښکاري

سړ را ته ښکاري چې بهار بل دی
يا زما تنده او خمـــار بل دی
ليږې ترخې اوبه به څوک راکړي
په زړه مې اور دانتظار بل دی

يارانو لاره دسارا څېرې؟
ساقي تنګ شوی يم مينا څېرې؟
په دې بېخونده او ساړه ژوندکې
يوه رنګينه مشغولا څېرې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناكامه هيلې

اې زما ناكامه هيلو !
لرې لرې شئ له ما نه
هورې لريې په بېديا كې
د غمونو په چوپيا كې ،
ما نا كام ته
ما بد نام ته ،
بدمرغي چيچې غا ښونه

اې زما زړه زړه لېونيه ، خندنيه !
نور مې مه سوځه بېځايه
د ځوانۍ له مشغولا نه ،
د گلرخو له وفا نه،
بې نصيب يم
زه غريب يم
چېرې زه ، چېرې عشقونه !

دا د هيلو كاروانونه ، امېدونه
چې بهېږي را بهېږي
خندوي مې ژړوي مې ،
غولوي مې ،غولوي مې
يا هغسي
يا دغسي
پاروي زما دردونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نا آشنا نغمه

دا څه آوا ز دی ؟
دچا نیا ز دی؟
پرده د سا ز دی
او که اعجاز دی؟
نغمه شراب دی زه شرابي یم
یا زه کباب یم دا کبابي د ه

خراب خراب یم
کباب کباب یم
د ساقي لا س کې
گرو په شراب یم
عمر تېرېږي یارانو گورئ
پیا لې کړئ پورته چې نه ودرېږي

کاروان روان دی
زړه مې پرېشان دی
ویرژلی ژوند مې
په ماتاوان دی
نا مرا ده عشقه زه دې بر باد کړم
زه دې بر باد کړم نا مراده عشقه !!

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسوا مينه

سپوږمۍ دلوړو غرو له شا نه راخته راخته
سپينه رڼا پهلويو دښتو خورېده خورېده
وږمې د ګلو له عطرونو سره
شپې د شپنو له آزازونو سره
نشې د ميو له جامونو سره
زما په لاسو کې ځنځيرونه دګناه اچول
توبه وه ماته

زه د نېشې له پيچ و تا به اوښتم اوښتم
دا دمچکو له ګرميو تاوېده تاوېده
ماله سرکشو ګناهونو سره
دې د ځوانۍ له هوسونو سره
له ډکو ډکو ګيلاسونو سره
د وصل او مينې پر ښارونو چپاوونه وهل
حيا ويده وه

دا په مستۍ کې زماله غېږې ړنګېده ړنګېده
زه په سينونو دګناه کې دوبېدم ډوبېدم
له تږيو تږيو ارمانونو سره
له ښکلو ښکلو عذابونو سره
دزلميتوب له کړاوونو سره
د سباوون رڼا دستر پرده وچيرله
مينه رسوا شوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ارغوان سندره

دا د گلو امتحان دی
که په غرونو کې توفان دی
که د گلو ننداري ته
سر جګ کړی ارغوان دی
چې بل فکر او نوی ذوق
نوی شور او نوی شوق
زما په شعر کې نخېږي

د سينونو په نغمو کې
د بهار په ترانو کې
د عشاقو په سينو کې
د گلونو په څپو کې
نوی شور، نوی آواز
نوی طرز او نوی ساز
آسمانو ته پورته کېږي

په رگونو د زمان کې
د خيالونو په توفان کې
د اشعارو په عنوان کې
د ځوانانو په ارمان کې
نوی خيال، نوی عنوان
سره لمبه د ارغوان
را تاوېږي او بلېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اشنا ته

هېر کړه آشنا دا تېر عمرونه هېر کړه
باده درنيسه تېر غمونه هېر کړه
کاروان دعمر اشنا
کله درېږي کله صبر کوي
پياله کړه پورته چې مهلت کم دی

بيا به ځواني وي خو بهار به نه وي
يا به بهار وي دزړه يار به نه وي
زه له دې عمره اشنا
سخت اند ېښمن يمه او ويره لرم
له دې ظالمه انتظار کم دی

مهلت دعمر يوه برېښنا ده برېښنا
يوه غمجنه شان خندا ده خندا
په دې خندا کې اشنا
يو رپ لذت دی گوره لاړ نشي
چې افسوسونه بيا ثمر نلري

که زاهدان په سجاده ښه ښکاري
رندان بيخوده په باده ښه ښکاري
يوه گړۍ عقل اشنا
عذاب عذاب دی گوره پام کوه
چې افسوسونه بيا ثمر نلري

(c) ketabton.com: The Digital Library

را ځه چې ځان له يو جهان کو پيدا
ځو لېوني او ځو مستان کو پيدا
سارا ته لاړ شوا شنا
هېر کو دا واړه بند يزونه هېر کو
په بدمستۍ کې ځو نارې و وهو

زړه مې سارا پسې ژړاوي کوي
زما تېر عمر ته ښېراوي کوي
را ځه چې وزو اشنا
وېرېږم لاره دسارا بنده شي
جنون به گرزي سر گردان را پسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دسالنګ ترانه

په لمــــن د هند وكش كې
بيا د كار مــــوزيك غرېږي
د مــــا شين تر دوړو لاندې
د هيـــوادا نسان خوځيږي

د لته فكــر د بقـــــادی
ژوندی شوی په سالنګ كې
ما ليــــد لې معجـــزې دي
د كا ر ګـــرو په كلنګ كې

غرونه غرونه به هـــوار شي
كار به وكــــري ګلونه
سېل به مارشي سين به واوړي
طبيعت بـــه شي پـــه ملونه

علم او كار ســـره يو شوي
ما توي داسختې پـــر ښي
د سالنګ له زړه نه باسي
د انسان د فكـــر كـــر ښي

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغوی چې نه هېرېږي

رحمن بابا:

خرقه پوش دی له شا هانو بې نیاز دی
سر تر پا یه حرارت دی سوزو ساز دی
د خیال دباغ دگلو یوه وږمه ده
د جذبو په آسمانونو کې پروا ز دی

خوشحال خټک:

یو سېلاب دی چې له لوړو را روان دی
د پښتـــو او پښتنوالي قهـــــرمان دی
ټیټ یې مه بوله غورځنګ وربا ندې مکړه
پس له مرګه هم د تورې تـــــرجمان دی

حمید ماشوخېل:

د پښتو د خـــــــورې ژبې یکه تاز دی
په ا یجاد د رنګینیــــو کې ممتاز دی
په هر بیت کې نخولي دي خیالونه
د ده شعر، شعـــــر مه بوله اعجاز دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

سم تګ

په سفر کې له کاروانه ســـره سم تګ
د پېـــړۍ په مقتضا قـــدم قـــدم تګ
کوم چې باسي توفاني بېړۍ له موجه
همدغه دی منتخب او محتـــرم تګ

بې موقع خندا

ما کتاب د تجــــــربې کې دي لیدلي
دغـافل په درما نــــد ه لمبې ختلي
چا چې کړې بې موقع خوب و خنداده
د برېښنا په شانې یوه خنـداکې تللي

د دنیا لار

چې دنیا ځي په هغه لار بــــــه روان شې
په دې خپله لار به خپله ســــــر ګردان شې
خود سري به دې له غرو څخه غور ځار کړي
بیا په تېره څه حاصل چې پشیمـــان شې

هندوکش ته

هندوکشــه را روان کړه سېلاوونه
چې له توانه پورته شوي دي دردونه
داشیا دغرونو تا جه د ر نه جار شم
څنګه نه سوځي د تا پلې او رګونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پټ خم

محتسب که هر څو چم داحتساب کړي
رند پو هېږي چې په زړه کې څه حساب کړي
په قبا کې يې پټ کـــړی خـــم دميو
که په خـــوله هر څو وردونه دثواب کړي

دهر چا جهان

دا جهان که هر څو لوی او سورور دی
خو دفکـر تاخت و تاز ته يو بځر دی
دغه يوه قطره شبنم هم ترې خلاص ندی
چاته او ښکه دشبنم، چا ته گوهـــــردی

دعا

ربـــه را ولې توفـــان، توفـــان دکـار
نـــوی نسل او طبقـــــــه د ابتكار
موږه ننګ ددې وطن که په دار جګ شو
آلـــوده بـــه شي په مـــوږه هغـــه دار

طلا

دا طلا چې هر سړی يې په ارمان دی
دا قاتل د شـرافت او د وجـدا ن دی
فلز نه دی استبدا د دی تجـــاوز دی
د بشر په عوا طفـــو کې شيطان دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرې ورځې

په سحر کې رڼايي د ژوندون نشته
په ماښام کې شور دعشق او جنون نشته
هره ورځ له بلې ورځې سره کېږي
په سبا کې حرارت د پرون نشته

پښتنو ته

د نجات د قافلې له سره هېر شوې
دژوندون ساحل نه پټو ستر گو تېر شوې
دتوفان په څپو ډوب شوې خوار پښتونه
د نفاق په سېلاوونو کې چاپېر شوې

...

خدا يه ماله د کلام زور او تأثير را
رسا عقل، پاک ايمان ،قوي تدبير را
يا نجات د وښيارۍ له غمه را کړه
لېونی مې کړه ددې هنر اکثير را

ظالم ته

جګ ولاړ به دا اسمان وي ته به نه يې
همدا راز به دا جهان وي ته به نه يې
خلقې به ستا له ظلمه حکايت کړي
آسوده به مظلومان وي ته بې نه يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابدي شرم

زه له مرگه نه ويرېږم، نـــه ويرېږم
دلطيفې سا په جال کې نه بندېږم
که دځواني معرکې پهلوان نشم
ترابده به په خاورو کې شرمېږم

ژوند

ژونـــــد دماتو او سپليو سلسله ده
يا دخـــو خندا ژړاوو قافله ده
يوه برېښنا د عدم په تورکوګل کې
د سکون په اندامـــو کې زلزله ده

شرق او غرب

شرق او غـــرب سره يو بل ته اوښتلي
نه پـــوهېږم زماني بيا څـــه کړلي
راته ښکاري دياغي انسان له لاسه
دې دنيـا له تباهۍ ســـــره منلي

د پيسو مرض

هسې تللي يو دخپل ځان په غمو کې
د پيســـو په تموج او توفـــــانو کې
که انفاس دمسيحا راشي علاج ته
مبتلا به شي په فکر د پيســـو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوندۍ خبره

او ښکې ندي چې له سترګو مې بهېږي
زړه مې ویلي شو له سترګو را تویېږي
که مې مړی یوه ژوندۍ خبره واوري
پس له مرګه به په خاورو کې نښېږي

دژوند پهلوان

بې همت وي چې له ژونده شکایت کړي
لېونی وي چې د تېرو حکایت کړي
پهلوان وي چې د ژوند په معرکه کې
موانع لري کوي او حرکت کړي

ستا دزلفوکړۍ

اې سپوږمیه ستا د حسن څه تأثیر دی
چې عالم دې دجلوې په دام کې ګیر دی
خیالات او الهامات او زما فکر
یوه کړۍ د ستا د زلفو د ځنځیر دی

ستا نظر

بیا مې زړه د تا د زلفو په دام ګیر شو
بیا مې خیال د تا په حسن کې اسیر شو
ستا نظر چې زندګي ترینه اوریږي
د لایق له سینې تېر شو عالمګیر شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې خونده ژوند

زموږ بېرنگه ا و بې خــونده ژوندبه تېر شي
سم ملت او نوی ژوند بـــه را بر سېر شي
ولي هیڅکله بــه نشي چې لـــه خلکو
زموږ بې رنگه او بې خونده ژوندون هېر شي

تا وده زېري

هغه وخت چې کام له خوبه را بیدار شي
د وطن غرا و صحرا گل و گلـــزار شي
زما خاورو لـــــره را وړئ تا وده زېري
گوندې وي چې مې هډوکي په کرار شي

بې عشقه زړه

که په زړه کې عشق د کام او هیوا د نه وي
یا په مټ کې توان توفیق د جهـــاد نه وي
هسې زړه او مټ د گور چینجو ته ور کړئ
څو عامل د بې ننگي او فســـا د نه وي

لوی دښمن

که مې لاس په کان د زرو باندې بر شي
اور به بل کړم پې چې خاورې د ممر شي
تر هغو به د سکې بــــدي پرې نږدم
څو یې نوم نشان له ځمکې نه بهر شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دعقل غلامي

يا دعقل لاره خوشي کړه مجنون شه
د دنيا لـــــه مشاغلو را بيـرون شه
يا دعقل غلامي ته ځـــان تيار کړه
سقرات شه، ارستو، افلاتـــون شه

دخان خر

کوم ملت چې خر دخان وي ملت نه دی
چې د خپل قوت نادان وي ملت نـــه دی
چې د نـــــورو له ويا لې ښخـــه ويرېږي
او غــــافل د خپل توفـــان وي ملت ندی

زما قلم

زما قلم به هله لوړ او محترم وي
چې د ښمن د استبداد او د ستم وي
چې د خلکو د دردو رازونـــه وايي
خدايه وي به چې هغه زما قلم وي

زوړ نظا م

مکتب غم، اداره غم، کلی او کـــــور غم
ميندې غم، پلرونه غم، نيايي او ترور غــم
د زاړه نظام له ظلم او لــــه فساده
په وطن باندې را گرزي کور په کور غم

(c) ketabton.com: The Digital Library

انقلاب ته

رب دې راوله اې پلاره انقلابه
اې زموږ عالي مکتبه اې کتـــابه
دا وطن په ظلم هسي خراب شـوی
چې فاسد دی له يوششه تر تهدابه

انقلابي سر

سر هغــه دی چې په اور دانقـــــلاب کې
په لمبو کې ، په توفان کې، په سېلاب کې
دمـــــــزدور او د بزگــــــر د حق لپاره
ځړېدلی وي ددا رپه ســـره تناب کې

نن او پرون

دنن اوښکې دسبا ورځې توفان دی
دنن طفل د راتلونکي پهلـــوان دی
ددنيا په زور غــــــــره نشې حاکمه
ستاجهان سبا دبل سړي جهـا ن دی

انسان ته

هلکتوب په لوست اوليک کې درنه تېر شو
په ځوانۍ کې حرص د مال درنه چاپېر شو
په زړښت کې سمه شمه د سهـــــا ريې
څوک چې زوړ شو ناتوان، چې مړ شو هېر شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقربانۍ ځای

په کوم ځای کې چې دعلم ډیوه بل شي
یا د فکر لمبه وخوځي جل بل شي
دپتنګ په شانې ځان ترېنه قژبان کړه
چې سینا دې له ایرو څخه خجل شي

ځوان اوزوړ

ځوان هغه وي چې دځوان فکر خاوند وي
نه هغـــه چې د اوهامـو په دام بند وي
سل ځوانان دې تر هغه زاړه قربان شي
چې خاوند دنوي رنګ اونوي خوند وي

له ځوان څخه ګیله

ځوانه ډیر ډیر ګیله من یم ستا له کاره
ستا له فکره، ستاله پوهې، ستاله ډاره
په نغمو کې دې د ژوند سندره نشته
کام ته نه شي پوهولای سمه لاره

پا څېږه زلمیه

ستا په مخ باندې جهان ګل و ګلزار دی
ستاپه مټ د ژونــــدانه دار ومدار دی
دغفلت له خوبــــه پا څېږه زلميـــــه
چې جهـــان دې دجلوې په انتظار دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوطن ځوان

هغه ځوان چې د وطن په درد سوځېږي
که سل ځله پر مخ لوېږي پــورته کېږي
ما ترې زر ځله قـــربان او صدقـه کړې
چې د مرگ په پوله نا ست دی لا خوځېږي

فرعون ته موسا

ظالمان که فرعونان وي ته موســـا شه
دناتوان او دمظلوم د لاس عصـــا شه
سر کشان که په نشتر زړونه زخمي کا
ته ملهم او د زخمي د زړه دوا شـــه

دځواني عقيدې پهلوان

نه په ځـــــوان عقيده من يم نه په زوړ
نه په لوڅ او نه په وږي ، نه په مـــوړ
چې د ځوانې عقيدې پهلوان تــه وي
پسې نه گرزم که گرم وي که ســوړ

له خلکو سره يو ځای

ځوانه ځان لپاره ژوند څه ژوندون نه دی
گـــوره پام کړه دا سبا دی پرون نه دی
څو د خلکو په غمــــونو کباب نه شي
هغه تيره د سا را ده ، لړمـــون نه دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

رښتونی ځوان

ځوا ن هغــه دی چې فا تح له دنیا تېر شي
نه هغـــــه چې په دامونو کې چا پېر شي
چې کړه وړه یې یا د گا رونه شي تا ریخ ته
نه هغـــــــه چې له پېړیو څخه هېر شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اروپايي شاعران

(c) ketabton.com: The Digital Library

اروپايي شاعران

له څه مودې رادورې مې غوښتل له اروپايي شعرونو سره د ځوانو پښتنو شاعرانو او ليکوالو د بلدولو لپاره د اروپايي شاعرانو ځيني شعرونه په پښتو شعر ترجمه کړم مګر د وخت تنګسيا دا هيله وځنډوله .اوله شپږو مياشتو را په دېخوا ددې هيلې د پوره کولو شونتيا لاس ته راغله او ما دغه کار پيل کړ او اروپايي شعرونه مې لکه د هغوی اصل پښتو ته را واړول . ددې زيار د لومړنۍ نمونې په ډول مې د « پوشکين »، « لرمنتوف » او« پتوفي» څو شعرونه د دوی له لنډې پيژندګلوۍ سره په همدې دفتر کې وړاندي کړل . البته بېلې ژبې حتی يوه وا حده ژبه هم چې کله په متفاوتو فرهنګونو کې سره جلا شوې وي ، تر عامو اشترا کوتو ور هغه خوا ، خپلې ځانګړې او جلا مقولې اصطلاحات او فر هنګي احکام لري چې له نورو ژبو سره د هنري راکړو ورکړو او دژباړلو او راژباړلو په چاره کې ستونځې رامنځ ته کوي او حتی کله دغه راکړه ورکړه ناشوني کوي او هغه متل رښتونی کېږي چې وايي :« د شعر ژباړونکی خاین دی.» ما د ژباړل شويو شعرونو د وزن او غاړه ايزې ځانګړتيا او دقافيو درعايت لپاره کله يو لفظ يا جمله په ژباړل شوي متن باندې زياته کړې ده خو ددې لپاره چې دترجمې امانت رعا يت شي هغه مې په قوسونو کې دننه راوستي دي تر څو اصلي متن بې درکه نشي .

د پتوفي له «غروب » او د لرمانتوف « دژوند جام » نه پرته ، په نورو ټولو شعرونو کې د هغوی د وزن، قافيې او سندريز آهنګ اصالت ساتل شوي دي او بې له هر راز فني تصرف څخه ، د خپلو ژبو په اصلي رنګ کې پښتو ته را اړول شوي دي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

الکساندر سرگیویچ پوشکین

ستر روسی شاعر الکساندر سرگیویچ پوشکین د ۱۷۹۹ کال د جون د میاشتې په شپږمه نېټه په مسکو کې زیږېدلی دی. خپل لومړني شعر یې له لومړنۍ زده کړې وروسته، په لېسه کې وواېه. له زده کړې وروسته د باندینیو چارو په وزارت کې په کار بوخت شو، خو خپل ټول وخت یې په ادبیاتو تېر کړ. په ۱۸۲۰م کال کې د «روسلان او لودمیلا» خپرېدو ډېر شهرت ور کړ. پوشکین لا زده کوونکی و چې انقلابي ټولنې ته نیږدې شو او ددې ټولنې مفکورو دده په ټولو آثارو اغېزه وکـــــړه. پوشکین دخپلو ځرګندو انتقادونو له کبله یو ځل د روسیې جنوب ته او بل ځلي یوه کلي ته تبعید شو.

په ۱۸۲۵م کې د روس نظامي افسرانو یو ناکام بغاوت وکړ. ددې بغاوت څخه وروسته تزاري حکومت غوښتل پوشکین خپلې خوا ته جلب کړي نو له تبعید څخه یې بېرته را وغوښت خو پوشکین د پاخون دمفکورو پلوی پاتې شو او په دې وخت کې یې داسې شعرونه ولیکل لکه «سایبېریا ته» چې په دې مجموعه کې چاپ شوی دی. له همدې کبله د روسیې دمرکزواک لرونکو، له ده څخه کرکه کوله، او دده په ښځه یې تو ولګاوه. ددې تورونو په نتیجه کې پوشکین د یوه فرانسوي نظامي افسره چې د تزار په چوپړ کې و، په مخامخ دوئل کې ټپي شو او دوه ورځې وروسته مړ شو. دا واقعه د ۱۸۳۷م کال د جنوري په ۲۷ پېښه شوه. پوشکین تر اوسه د روسیې د ادبیاتو تر ټولو ستر او محبوب شاعر پاتې شوی دی.

دپوشکین ستر آثار دادي:

په شعر کې د «یوګني اونیګین» منظوم ناول، «پولتاوا»، «مسي

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپور»، او په نثر کې د «دبروسکي» او د «کپتان لور» ناولونه او نور.

انعکاس

کوم وخت چې په لوی ځنګله کې غبرږ دځناورو شي
یا چې د تــرم له خولې نه پورته یــوه خبـــره شي
کوم وخت چې له وریځو نه، د تالندې آواز شي خور
یا دغــونډۍ شا نه کومــه پیغله په سنــد رو شي
ته په تش ما حول کې بیا هغـه غبرګـــوې بېـــرته
هر چا ته د خپلې خـــولې خرې اوروې بېرتـه

ته په غـــبرږ د تالندې، بریښنـــا او د څپـو خبر
ته په (ســویو سټرو) آوازونـــو د شپنـــو خبر
ته هـــر چا او هـــر شي ته، دده دغبرږ ځواب وایې
ته د ټولـــو واړو پـــه نغمـــو او ترانـــو خبـــر
تا ته مګـــر څـــوك ستا د سندرو ځوا ب نه وایي
اې شـــاعره یو ستـــا د خبرو ځـــواب نـه وایي

(c) ketabton.com: The Digital Library

انچار

د سوځووونکو شغلو دلا ندې
په يوه وچه لويه ببد يا کې
ا نچا ر و لاړ دی او پيره کا ندي
يوا ځنی دی ټوله دنيا کې

دې تر.يو د ښتو دی زېړ.ولی
د خپل غضب په ورځو شپو کې
بيا هرې څا نگې تې څڅولي
زهر په پا ڼو او په ريښو کې

بيا چې گرمي شي ، دده له لښتو
اوبځن زهرونه ورو ورو څڅېږ.ي
خو چې ما ښام شي ، په پلنو دښتو
زهر شي غوټه را ڼه ځلېږ.ي

که يوه گر زانده وريځ پيدا شي
او په دې ونه را ووريږ.ي
د ونو څا نگو نه، بيا جلا شي
د زهرو څاڅکي ، په ريگ څڅېږ.ي

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱ـ انچار: د زهرو ونه

شديد يو امر يو سړي بل ته
ور کړ چې لاړ شه تر اې انچاره
هغه هم لاړ شو، دغه اجل ته
او بېرته راغی تر بل سهاره

د مرګ شوده يې راوړه ناچاره
هغه ظالم ته له مجبورۍ نه
پر مخ يې راغله د خولو لاره
حال يې خراب شو له کمزورۍ نه

پر خاورو پرېووت تر کېږدۍ لاندې
لکه چيچلی چې وي تورمار
پړ مخ د خاورو، په ځمکه باندې
په پښو کې مړ شو دخپل سرکار

په هغو زهرو يې آلوده کړل
ظالم فاتح د مرګي غشي
بيا يې ملکو ته د ګاونډيانو
د مرګ لپاره هغه کړل خوشي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وريځ

اې دورک شوي توفان ، وروستۍ وروستۍ وريځې
همدا يوازې ته يې ، په شنه آسمان کې خوځې
ا يکې يوازې ته يې ، چې غمجن سيوری کوې
يوازې ته (په موږه) ، خوشحاله ورځ غموې

يوه شيبه مخ کې دې وه ، مخه دهسک پوښلې
او هيبتنا کې برېښنا ، ته وې پــــه غېږ نيولې
مبهمه تا لنده دې ، (زموږ پر سر) کوله
نا روغه ځمکه دې هم ، په باران او بوله

ورکه شه وخوځېږه ، اوس ستا موده پوره ده
توفان تري تم شوی ، او ځمکه هم تازه ده
د ونو پاڼو باندې ، باد تېروي لاسونه
او له آسمانه شړي ، د ستا خواره پوځونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ک... (۱)

هغه خوږه شپېه په یاد ده زما
چې مې نظر کې ته له ورا شولې
لکه یو ښکلی الوتونکی خیال
لکه یو پاک ښایست پیدا شولې

ډېر وخت د تا لطیف آواز راته
د نامېندۍ دغم اوږدو شپېو کې
ښکلی تصویر مې دې په خوب لیده
د شور ما شور په بدو اندېښنو کې

کلونه تلل، یاغي ټکان د توفان
پو او پنا کړل پخواني خوبونه
ستا آسماني صورت او ښکلی آواز
هېر مې شول واړه (لکه هېر خوبونه)

په لري ځای کې ورو ورو ورځې زما
په تیاره بند کې تېرېد لې هدر
نه بل ژوندون، نه بل الهام، نه مینه
نه بل معبود ، اونه داوښکو اثر

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱ ــ ک...: دشاعر دمعشوقې پټ نوم

روح ته مې وخت دوينښېدو راغلی
بيا مې نظر کې ته له ورا شولې
لکه يو ښکلی الوتونکی خيال
لکه يو پاک ښايست پيدا شولې

زړه مې رپېږي دخوښۍ له زوره
ځکه چې بيا يې شول ورک شوي پيدا
هم يې ژوندون، هم يې الهام، هم مينه
هم يې معبود، هم يې دمينې متا

(c) ketabton.com: The Digital Library

سايبيريا ته

د سا يبريا د ځمکې زړه کې
و ساتئ خپل ويا ړ جن زغمونه
ستا سو غمجن کار به ورک نشي
نه د افکارو لوړ پروازونه

هيله چې خور ده د بدمرغيو
بيا به د ستا سي تيا ره زندان ته
سترزيري خپو ر کړي د خوشحاليو
مطلوب فرصت به را شي زمان کې

مينه دوستي به ستا سي مکان ته
له تيا رو ورونو در ننه کيږي
لکه دا اوس چې ستا سو زندان ته
زما غږونه آزا د آزاد رسيږي

مات به شي واړه دا ځنځيرونه
بنديخانې به ړنګې شي بېرته
وا به ورئ ورو کې هر کليونه
ورونه به در کړي تورې په بېرته

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژمي ماښام

آسمان تیاره دی واورین توفان کې
په ګردلوکې واوري څرخېږي
د ځناورو په شان سوران کي
د ماشومانو په څېر ژړېږي

کله یو واري زوړ بام د پاسه
خورو وښو کې په شور ماشور شي
لکه ناوخته پردیس ناڅاپه
کړکۍ وهي ، غلط ترې لور شي

زموږ غریبه زړه جونګړه
سخته غمجنه ، زیاته تیاره ده
پرتا زمابډکۍ[1] څه له
د کړکۍ مخ کې چوپیا خوره ده؟

یا د توفان کړیکجن آواز کې
یې ستړې شوې ، ستوما نه شوې
یا د سنیو د څرخ آواز کې
د خوب په تال یې پرېشانه شوې

1 ــ بډکۍ: د بډۍ اسم تصغیر دی، له دې څخه دپوشکین مراد خپله دا یي ده چې دی یې له

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړکتوبه روزلی او لوی کړی دی.

اې زما د خوارې ځوانۍ ملګرې
راځه چې وڅښو داشرابونه!!
راځه چې غم ته پيالې کړو سپرې
یو څه خوشال کړو خپل غمجن زړونه

ماته سندره د مرغه(۲) وایه
چې څنګه او سي نورو ملکو کې
ماته سندره د پیغلو وایه
چې او به وړي سهار سپېدو کې

آسمان تیاره دی واورین توفان کې
په ګردلو کې واوري څرخېږي
د ځناورو په شان سوران کې
د ما شومانو په څېر ژړېږي

اې زما د خوارې ځوانۍ ملګرې
راځه چې وڅښو داشرابونه
راځه چې غم ته پیالې کړو سپرې
یو څه خوشحال کړو خپل غمجن زړونه

---

۲ ــ یوه فلکلوري منظومه ا فسانه ده چې دایي به د پوشکین په ماشومتوب کې د هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دویده کولو لپاره ورته ویله .

اریون [۱]

موږه ډېر وو په بېړۍ کې
دراوه ځینو با دبان
نورو گردو په یو آن
پارو گان وهل بېړۍ کې

زموږ پوخ رهبر چوپیا کې
پر سکان تکیه کوله
او بېړۍ یې چلوله
د سکوت په منتها کې

زه ډاډه ویسا په ځان
او سندرې مې ویلې
ما هو گانو اورېدلې
نا څاپي راغی توفان

واړه مړه شول په بېړۍ کې
برېښنا، تالندې، توفان
زه مرموزه غزلخوان
یوائې واچولم زۍ کې

---

۱ ــ اریون : دلرغوني یونان یو شاعر دی. افسانه روایت کوي چې یو وخت سمندري غلو داریون په بېړۍ با ندې حمله وکړه، یرغلگرو غوښتل چې اریون مړ کړي او مال یې ولوټي . اریون اجازه وا خیسته چې تر مرگ دمخه خپله سند ره وواییي . اریون سندره وویله او ور پسې یې ځان سمندر ته وغورځاوه . سمندري « دلفین» چې داریون سندرې یې په زړه سخت اغېز کړی و، هغه یې وا خیست او د سمندرغاړې ته یې ویوست . پو

(c) ketabton.com: The Digital Library

شکين دا ترا نه د خپل وخت په ځانګړو پيښــو با ندې ليکلې او همغو ته پکې اشاره کوي.

بولـــــم تېرې تـــــــرانې
د(رانه) لمر وړانګو لاندې
ديوې لوېې پر ښې وړاندې
وچـــوم لندې چـــــامې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بندي

زه ترشایم د جالونو دلندې بندیخانې
تما شه کوم په بند کې دیوې ځوانې با ښې
ارمانجن اشنا له ورایه رپوي خپل وزرونه
خوځوي تر کړکۍ لاندې ډک له وینو خوراکونه

کله ووهي مشوکه، کله ما پلو ته ګوري
لکه فکر کې یې کوم شی(غلی) زما لپاره ښوري
په کتو او آوازونو اشارې کوي وما ته
غواړي ووایي چې: راشه والوزو لویې فضا ته

موږ آزاد مرغان یو وروره، راځه وخت دی چې تېرېږي
راځه والوزو اې ځای ته چې ترورېځو غر ښکارېږي
هغه ځای ته چې هغه کې دښنه بحر ناظران یو
هغه ځای ته چې یوا ځې زه او با د یې خاوندان یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دواکخ[۱] ترانه

ولي دخوښی آواز چوپ شوی دی
اې دساتېرې سندرو پورته شئ !
تل دې نرمې پیغلې ځونې ښځې وي
موږ سره چې عشق درلودلی دی

ډ ک کړئ گیلاسونه خپل
تل د گیلاسونو ته
تیگو شرابونو ته
واچوئ گوتگۍ خپلې

راشئ گیلاسونه سره پورته کړو
تل دې وي شعرونه، تل دې عقل وي
و ځلېږه ته اې مقدس لمره !
هسي چې څراغ سپېدو ته ژېړ ښکاري
دغسي (غلط) او دروا غجن حکمت
لمر دا بدي عقل ته ژېړ ښکاري
خپله رڼا بایلي آخر ورکه شي
تل دې وي لمر ، ترژمی دې ورکه شي!

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱ــ دلرغوني يونان د شرابو او خوښۍ رب النوع.

پته مینه

ما له تا سره لرله پټه مینه
ښايي مړه نه وي دا مينه زما په زړه کې
ځکه زه غواړم چې تا په تکليف نه کي
مگر تا به ربړوي نه دغه مينه

ما له تا سره لرله غلې مينه
په چوپيا کې په حسد او محجوبۍ کې
دا سي پاکه حقيقي سپيڅلې مينه
خدای کړي نوريې ولري هومره پاکۍ کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یادګار څلی

مامجسمه ده جوړه کړې ځان د پاره
پټه به وانښه نه کړي هغې ته د ولس لار
پورته اوچت شوی دسکندر تر یادګاره
څلی زما دکار

هېڅ وخت به مړ نشم ځکه روح به مې سندرو کې
زیاته تر بدن پاتي شي تل به وي ژوندی
یو شاعر که پاتي وي ژوندی به یم خبرو کې
پر ټوله نړۍ

لویه روسیه به ګرده پېژني زما مقام
هر روسی ملت به زمانوم وړي په ښاغلي شان
واړه سلاوان او تنګوسان او فنلنډان په کام
کلمک دبیابان

ډېر وخت به له دې سببه یم په خلکو ګران
چې مې په خپل وخت کې ښه احساس که را بیدار
ظلم کې مې یاده آزادي کړه او احسان
ومې غوښت په خوار

باید د شاعر مهارت کېږدي خدای ته غاړه
نه له چا وډار شي نه پابند شي د احسان
ومني ستاینه وي که تور وي په ځان دواړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لر شي له نادان .

لرمانتوف

لرمانتوف(۱۸۴۱ م ـ ۱۸۱۴ م) دروسيې دادبيا تو تر ټولو لوړه رومانتيکه څېره ده . دې ستر ادبي نا بغه تش ۲٦ کاله ژوند وکړ او که څېرې ژوندی پاتي شوی وای خامخا به ديورپ په شاعرانو کې بې سا ري مقام ته اوچت شوی و .

لرمانتوف په ۱۸ کلنۍ کې د تزار گا رد ته دا خل شو او دعمر په ۲۲ کلنۍ کې يې « د شاعر مرگ» مشهور او بې ساري شعر د پوشکين د مر گ په منا سبت وليکه او له همدې وخت څخه يې شهرت ته مخه کړه . دی دخپل وخت په رژيم باندې دانتقاد له کبله ققفاز ته تبعيد شو . دی هم د پوشکين په شان په دوئل کې ووژل شوی دی . دده په باره کې ويل شوي دي :« يو مرغه و چې له جنته راغلی و او په لنډه موده کې چې د قفس زنداني و، داسي نارې يې وکړې چې له جنته راتلې.» ما دلته په چونغر کې دده شپږ شعرونه پښتو کړي دي .

د لرمنتوف تر ټولو مشهور آثار دادي : په قصيدو کې « ديمون» او« مه څېری» . په ناولونو کې د« پېړۍ قهرمان» او په منطومو ډرامو کې « مسکو».

(c) ketabton.com: The Digital Library

بادبان

یوائحي یو بادبان د سمندر په شنه غبار کې
له لرې متهکې ښکاري او سپینچک شاني ځلیږي
په لرې هیوادو کې څه تپوس کړي څه شی غواړي؟
په خپل ښکلي هیواد کې (خدازده) څه ترې پاته کیږي
بادونه غورهار کړي، څپې یوه په بله اوړي
شا تیر د باد له زوره یوه خوا بله خوا کږیږي
نه، نه! په سمندر کې نیکمرغي نه لټوي
او نه له نیکمرغۍ نه چیرې تښتي یا پټیږي
تر سپین بادبان دلاندې شنې رڼې اوبه د بحر
له پاسه پې د لمر زرینې وړانګې پې خوریږي
لیکن یاغي باد بان د توفانو هوس لري
ممکن په توفانو کې نیکمرغي موندله کیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دژوند جا م

په پټو سترګو مو شونډان دژوند په جام ایښي
د هیلو لارکې مو ګا مونه ټول ناکام ایښي
موږه بې ځایه تودې اوښکې تو یوو وربا ندې
غمي د اوښکو مو د جام په زیو خام ایښي
د مرګ شپېبه به زموږ له سترګو پرده لرې کا ندي
وابه خلي ټول هغه چې موږ ځا نله تمام ایښي
ها وخت به پوشو چې دژوند جام لا پخواتش و
موږ غولېدلي وو کنه دی په رښتیا تش و

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمر

طلايي وريځې د لــــو کمرې
په سينه باندې شپه کـــړله تېره
سبا د وخته لوبغاړې وريځـــه
په شنـــه آسمان کې لاړله لرې

په کمــــر پاتې يولوند اثر شو
يکې يوائې هلتـــــــه ولاړ و
په يوه ژور فکـــــر کې لاړو
چوپې صحرا ته په ژړا ســر شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

وريځې

د اسمان وريځو تل پر دېسانو !
په شنه آسمان کې د در لـــــړونو
زما په شانې تل سر گـــــــردانو
له گران شمال نه جنــوب ته تلونو

څوک شړي تا سي؟ آيا تقديردى؟
يا پټ حسد دى، يا ښکاره کېن دى؟
آيا د جرم دغه تأثير دى؟
يا د دوستانو تور او نا ورين دى؟

نه هسې نه ده ، پټو (۱) خپه کړئ
ستا سي نه حس شته او نه دردونه
همېش آزادې ، همېش سړې يئ
نه مو وطن شته ، نــــــه تبعيدونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱ ــ پټو یعنی پټیو او کروندو په خپلې بې بدلونه بڼې خپه کړئ او لېږد ته يې وهڅولئ.
شاعر غواړي د شعر په ژبه ووایي چې دلته ځمکه او ماحول یو رنګ او بې بدلونه دی.

• • • •

په لوخ غره کې دوحشي شمال دپاسه
ده ولاړه د کاج یکې یـــوا ځې ونـــه
له درانه خـــوبه کـــږه وږه زنګېږي
د سپینکۍ واورې جامه وربانديږ پلنه

همېش خوب وینې چې لري په صحرا کې
هغې سیمې کې چې لمر ترینه راخیږي
پر تاوده کمـــــره غمجنه او یوا ځې
د خـــــرما ښایسته ونه راشنه کیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

• • • •

تش يو زه را ځم پلو د لويې لار ته
په غبار کې د برينه لار ځليږي
چوپې دښتې غوږ نيولی خدای دربار ته
او يو ستــــوری هغه بل سره غږيږي

د آسمان هر يو شی درونــد دی او متين دی
مځکه غلې ويده شوې شنه رڼا کې
مگر ولي زما زړه له غمو شين دی
ارماني يمه د کوم شي په سودا کې؟

د هيڅ شي منتظر نه يم له خپل ژونده
او نه کړم په هيڅ تېر شوي افسوسونه
آزادي غواړم يوائې له دې بنده
هېرېدو ته د ځان غواړمه خوبونه
مگر خوب، نه د لحد ساړه خوبونه
هسي خوب چې په کوگل کې مې رپيږي
د ژوند واړه طاقتــــونه، قوتــــونه
او سينه کې مې سا ښکته پورته کيږي

چې کرئ، شپه ورځ، د مينې په باره کې
ما ته وو ايي يو خوږ آواز سندرې
شنه څېرئ مې سر د پاسه (په نخره کې)
سر را کوز کړي را سره و کړي خبرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پتوفي

ساندور الکساندر پتوفي (۱۸۲۳ ــ ۱۸۴۹)د مجارستان تر ټولو لوی شاعر دی او تش ۲۶ کاله ژوندي پاتې کړی دی. پتوفي نه يوازې يو ستر شاعر بلکې د مجارستان يو ستر ملي اتل هم دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

غروب

لمر لکه مړاوی ګل د ځمکې په لور
سر ټيټوي او ښکته کېږي پسې
دده له سره او طلايي جام څخه
ورو ورو د نور پاڼې تويېږي پسې
د دنيا ګی له شوره ډکه ورځه
ورو ما ښامېږي او چوپېږي پسې
په دې ما ښام کې دناقوس شرنګهار
غوږ ته له لرې رارسېږي پسې
دا څه زړه وړونکې آسماني نغمه ده
چې له دې ستورې را بهېږي پسې
له هغه لرې ښايسته ستورې!!
له اې آزاده وارسته ستورې!!

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا دونه :

د پوشکین او لرمانتوف شعرونه د افغانستان را دیو د روسي تر جمان او سلاکار
« ا یگور سو چنکو » په مرسته او زیار پښتو شوي او مؤثق شوي دي ،
که څه هم هغه اوس پور پریکړی او هغې نړۍ ته تللی دی خو زه د ژوند
تر پایه دهغه ددغه احسان منونکی یم.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library